

SADRŽAJ

1. Riječ urednika	3
2. Važne informacije- novosti : Hrvatska uskoro dobiva Zakon o hrvatskom znakovnom jeziku	3
3. Razmišljanja: Informacije i dezinformacije za gluhe ljude – treći dio	4
4. Stručni tekstovi : Dileme oko zapošljavanja gluhih i nagluhih osoba...	12
5. Događanja : Troja - nova predstava Udruge 'Dlan'	13
6. Kolumna : Edine, vrati se, i anđeoski glas	16
7. Razmišljanja : Gluha žaba	17
8. Iz medija : O TV filmu o gluhoj djevojci - „Slušaj svoje srce“	17
9. Putovanja : Posjet udruzi Gluhih SWDA u Amsterdamu	19
10. Zanimljivosti : Gluha zvijezda „Plemena“ u kazališnom svijetu	22
11. Osobna iskustva : Slušaj !	23
12. Iz medija : Istraživanje zdravlja gluhih osoba	24
13. Zanimljivosti : Gluhi konstruktor strojarских minijatura	25
14. Nove tehnologije :W.Mager:Hoće li Googleove naočale biti 'razorna inovacija' u gluhoj zajednici?	26
15. Zanimljivosti : Diskoteka za gluhe u Rusiji	29
16. Događanja : Otvoren prvi Kulturni centar za gluhe osobe u Hrvatskoj	30
17. Zanimljivosti : O. Cyril Axelrod – gluhoslijepi redovnik koji prenosi Božju ljubav dodirrom ruku	30
18. Događanja : Kazališna predstava na znakovnom jeziku „Pinokio“	32
19. Događanja : Završena edukacija za posrednike u nastavi za gluhe i nagluhe	37
20. Zabavni kutak	39

“Pljesak jedne ruke” - Časopis Udruge “Kazalište, vizualne umjetnosti i kultura Gluhih - DLAN” - izlazi 4 puta godišnje.

Adresa: Korčulanska 10, 10000 Zagreb

Telefon: 385 1 618 12 90

Telefaks: 385 1 294 92 75

E-mail: pljesak.jedne.ruke@gmail.com

udrugadlan.zagreb@gmail.com

Žiro-račun: 2402006-1100074154 (Erste Bank)

Matični broj: 1608037

OIB: 51629434968

Odgovorni urednik: Lino Ujčić

Glavna urednica: Petra Podhorsky

Dizajn i priprema za tisak: Lino Ujčić

Lektura: Ana Užbinec

Tisak: Tiskara Ban

Ovaj časopis je financiran sredstvima Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i šport

Riječ urednika

Dragi čitatelji Pljeska...

neizmjerne mi je drago što se opet okupljamo oko časopisa Pljesak jedne ruke. Zadnji dvo(broj) je bio krajem prošle (2013.) godine, i nastala je dulja stanka. Za to vrijeme nakupili su se brojni događaji, kao i priloge o njima.

Najprije da pozdravim otvaranje prvog Kulturnog centra za gluhe pod pokroviteljstvom gradonačelnika Milana Bandića. U povodu tog događaja bila je otvorena izložba s radovima gluhih slikara Udruge „Svijet tišine“ pod nazivom „Moj grad“. Kulturnom centru je ustupljen prostor od grada Zagreba.

Nadalje, imali smo još jednu predstavu u produkciji i izvedbi Udruge „Dlan“ – Troju. Bilo je zanimljivo vidjeti kostimiranu predstavu s izostankom dijaloga - ovoga puta

nije se pričalo čak ni na znakovnome jeziku. Pročitajte osvrt na predstavu.

Imamo opet par priloga o zanimljivim i uspješnim osobama oštećena sluha, i sluha i vida, npr. o skromnom gluhom mladiću iz Bosne, konstruktoru strojar-skih minijatura i o gluhoslijepom svećeniku, ocu Cyrilu Axelrodu, koji liječi dodirom ruku.

Preljepi su motivacijski članci o svakodnevnicima gluhih, o Gluhoj žabici, TV filmu i o disku za gluhe, kao svjedočenje da treba ustrajati iz dana u dan, nezaustavljivo.

Potpisnica redaka opušta se od stresa u Suvagu na medicinskoj jogi. Svakog četvrtka nam dobra učiteljica Maja prenosi jednostavne ali učinkovite vježbe disanja i položaja tijela kako bismo se oslobodili stresa. Tom prigodom snimljen je DVD, kao edukacijski materijal, svima koji žele vježbati.

Istovremeno se zbilja predstava na Bogoštolju na Kaptolu. U povodu svjetskog dana molitve za duhovna zvanja, mladi bogoslovi pripremili su dramsku predstavu posvećenu Hellen Keller. Vrlo su zanimljivo predstavili problem srca koje čuje, koje vidi i odali počast upornosti, prevladavanju zapreka teškog invaliditeta i konačnog cilja – rušenja predrasuda da čovjek nešto ne može jer nema neko osjetilo.

Najvažniji organi i osjetilo su srce, mozak i volja, a glumci su bili vrlo dobri, motivirani i nadareni i solidno su vladali pojedinačnim gestama znakovnog jezika kao i dvoručnom i jednoručnom abecedom. Na žalost, vrlo se malo gluhih odazvalo predstavama, a bile su dvije. Najbolje stvari su i nadalje – besplatne.

Srdačan pozdrav do sljedećeg čitanja,

Petra.

acije - novosti - važne informacije - novosti - važne informacije - novosti - važne informacije - novosti - važne informacije

HRVATSKA USKORO DOBIVA ZAKON O HRVATSKOM ZNAKOVNOM JEZIKU

Ministarstvu socijalne politike i mladih održan je Okrugli stol o nacrtu Zakona o hrvatskom znakovnom jeziku i ostalim sustavima komunikacije gluhih i

gluhoslijepih osoba u RH. Zakon se kod nas donosi prvi put, a cilj mu je zajamčiti pravo gluhim i gluhoslijepim osobama

korištenje hrvatskog znakovnog jezika i drugih sustava komunikacije koji odgovaraju njihovim individualnim potrebama. Hrvatski znakovni jezik trebao bi se definirati kao izvorni jezik zajednice gluhih i gluhoslijepih osoba, samosvojni jezični sustav s vlastitim gramatičkim pravilima te potpuno neovisan o jeziku čujuće većine.

Odabrao Angel Naumovski

INFORMACIJE I DEZINFORMACIJE ZA GLUHE LJUDE – TREĆI DIO

(Skoro godinu dana nakon ulaska Hrvatske u EU)

Došli smo do trećeg dijela članka istog naslova u kojem ćemo dalje opisivati sve situacije vezane uz prava gluhih ljudi u Hrvatskoj, kojoj se uskoro bliži prva godišnjica od ulaska u Europsku uniju. Vrlo važna napomena - dok je članak istog naslova (drugi dio) bio na tiskanju i već je izašao u studenom 2013. broj ovog časopisa, u međuvremenu je najvažnija vijest bila ta da je 15. listopada 2013. započeo Okrugli stol na razini Ministarstva socijalne skrbi i obiteljske solidarnosti gdje se napokon započelo raspravljati o hrvatskom znakovnom jeziku te o njegovom konačnom priznanju.

Ukratko, najvažnije crtice s Okruglog stola su sljedeće: Ministarstvo socijalne politike i mladih pristupilo je izradi Zakona o hrvatskom znakovnom jeziku i ostalim sustavima komunikacije gluhih i gluhoslijepih osoba u Republici Hrvatskoj te je u navedenu svrhu osnovalo Radnu skupinu koju čine predstavnik Ministarstva socijalne politike i mladih, predstavnici Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i predstavnici organizacija civilnog društva, odnosno Hrvatskog saveza gluhih osoba (HSGN), Hrvatskog saveza gluhoslijepih osoba „Dodir“ te Hrvatskog društva tumača i prevoditelja znakovnog jezika gluhih.

Cilj zakonskog prijedloga je da se propiše pravo gluhih i gluhoslijepih osoba na korištenje, informiranje i obrazovanje na hrvatskom

znakovnom jeziku i ostalim sustavima komunikacije koji odgovaraju njihovim individualnim potrebama, a u svrhu izjednačavanja mogućnosti pristupa socijalnom, ekonomskom i kulturnom okruženju te omogućavanju ravnopravnog ostvarivanja svih ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Ministarstvo socijalne politike i mladih je u razdoblju od 5. rujna do 5. listopada 2013. godine na svojim web stranicama provelo savjetovanje s javnošću i zainteresiranom javnošću povodom izrade Nacrta prijedloga iskaza o procjeni učinaka Zakona o hrvatskom znakovnom jeziku i ostalim sustavima komunikacije gluhih i gluhoslijepih osoba u Republici Hrvatskoj.

Ministarstvo nije zaprimilo ni jedno mišljenje, primjedbu ni prijedlog u pisanom obliku na Nacrt. Cilj tadašnjeg Okruglog stola bio je razmotriti Nacrt prijedloga iskaza o procjeni učinaka navedenog Zakona s tezama o sadržaju propisa, u svrhu zaprimanja eventualnih primjedbi ili prijedloga. Sljedeći korak Ministarstva socijalne politike i mladih je da kao stručni nositelj izrade propisa pristupi konačnoj izradi prijedloga Nacrta Zakona.

Tekst Nacrta prijedloga Zakona također je bio javno dostupan u trenutku stavljanja na javnu raspravu, odnosno objavljen na web stranicama Ministarstva gdje je bilo moguće prijedlozima i preporukama pridonijeti što kvalitetnijem Nacrtu. Svi sudionici Okruglog stola iskazali su zadovoljstvo inicijativom Ministarstva socijalne politike i mladih za donošenje Za-

kona te uključivanjem predstavnika gluhih i gluhoslijepih osoba u izradu Nacrta prijedloga navedenog Zakona. Sudionici su također naglasili i zadovoljstvo dosadašnjom suradnjom s Ministarstvom u osiguravanju usluge tumača/prevoditelja znakovnog jezika s kojim se započelo 2008. godine kroz projekte u suradnji s udrugama gluhih i gluhoslijepih osoba, a 2013. godine kroz trogodišnji program.

Ministarstvo socijalne politike i mladih ovu uslugu gluhim i gluhoslijepim osobama osiguralo je zapošljavanjem 52 tumača/prevoditelja u suradnji s 27 udruga gluhih i gluhoslijepih osoba na području cijele Republike Hrvatske.

U narednom razdoblju ova usluga širit će se korištenjem sredstava Državnog proračuna, ali i prijavom projekata na Europski socijalni fond što je Ministarstvo socijalne politike i mladih odredilo kao prioritet, a to je već cilj u ovoj 2014. godini.

Dakle na taj način je de facto (dakle prema činjenici ili u praksi) donesena odluka da se konačno prizna hrvatski znakovni jezik, ali s time da se ne ide odmah u dubinu točnog utvrđivanja konačnog znakovnog jezika na području Hrvatske jer je taj jezik kao i svaki

drugi strani jezik podložan osuvremenjavanju, baš kao i materinski jezik. Shodno tome, knjiga o znakovnom jeziku nije konačan proizvod, nego bi svake određene godine bila podložna ažuriranju i usvajanju novih znakovnih riječi.

Baš smo prošle godine bili svjedoci usvajanju dviju novih riječi u engleskome jeziku, „twerk“ i „selfie“ sa svojim objašnjenjima i značenjima. I prijašnjih smo godina u hrvatskome usvojili nove riječi, „uspornik“, „zatipak“, „dodirnik“ i druge. Tako je i kod hrvatskog znakovnog jezika bilo potrebno osiguravati stalnu brigu za prevođenje novih stranih jezika pa otuda i potreba nadzora nad njime.

Čak je predsjednik HSGN-a Andrija Halec pohvalio donesenu odluku od koje će RH imati velike koristi da unaprijedi položaj gluhih ljudi te odnos čujućih prema gluhim ljudima. Nadalje je naložio da je ovo također vrlo dobar razlog da se ne organizira prosvjed poput onog velikog prosvjeda u Sarajevu na Dan gluhih 25. rujna prošle godine, o čemu smo naveliko pisali u prošlom broju ovog časopisa.

Nekolicina sudionika Okruglog stola nije bila zadovoljna samo priznavanjem hrvatskog znakovnog jezika (HZJ) jer su željeli postići više u pogledu pomaganja gluhim oko zapošljavanja i rješavanja krize kod gluhih u okviru poslovnog svijeta. Po njima nije dobro da se poveća broj prevoditelja i tumača jer se na taj način više pažnje usmjerava na edukaciju i na zapošljavanje čujućih osoba kao posrednika između čujućih i gluhih zajednica u Hrvatskoj, dok u isto vrijeme za gluhe ljude i dalje nema posla niti postoji kakav program zapošljavanja.

Moje je mišljenje da je dobro

educirati i zapošljavati čujuće prevoditelje jer na taj način hrvatsko društvo postaje senzibilnije i poboljšava se prosperitet gluhih osoba, a s napredovanjem gospodarske situacije automatski raste potreba za gluhim radnicima te će se i oni moći zapošljavati ili bi se mogli podvrgnuti programu samozapošljavanja gdje bi gluhi ljudi mogli vidjeti vlastitu šansu za rješavanjem statusa nezaposlene osobe.

Dobar primjer jest Grad Zagreb koji je u svibnju 2014. godine osigurao 10 milijuna kuna za samozapošljavanje i u okviru tog programa je i nekoliko gluhih nezaposlenih osoba na listi prioriteta za osnivanje vlastite firme. To nije jedini primjer jer je bilo više dobrih projekata iz Hrvatskog zavoda za zapošljavanje unatrag nekoliko godina, međutim nisu sve gluhe osobe bile te sreće da opstanu u poslovnom svijetu do danas.

prodaje robe (tu bi Vlada trebala dati više godina poreznih olakšica za takvu kategoriju gluhih ljudi) gluhi mogu opstati u poslovnom svijetu među gluhim potrošačima te se eventualno proširiti i na tržište plasmana robe među čujućim ljudima.

Jedan dodatni dobar razlog prigovoru za zapošljavanje i educiranje čujućih ljudi za prevoditelje i tumače jest da se zapošljavanjem čujućih osoba potiče i povećava rashod našeg državnog aparata što nije dobro za gospodarsku krizu kada se traži samo štednja na svim razinama. Međutim, postoji jedan dobar prijedlog, a to je da prevoditelj može na internetu osnovati web stranicu na kojoj će biti instalirana web kamera i osigurana podloga za prevođenje.

Tako gluha osoba može preko mobitela ili preko kompjutera uspostaviti vizualni kontakt s tim

Razlog leži u strogom hrvatskom propisu poreznog sustava. Tek kada se privatna firma malo bolje uhoda, i to kroz nekoliko godina, te kada osigura tržišni plasman

prevoditeljem te potražiti pomoć radi rješavanja bilo kakvih problema. To je zapošljavanje samo jedne čujuće osobe, dakle nije loš početak za jednu internetsku poslovnicu koju trebamo samo postaviti na službenu razinu te tako osigurati pristupačnost svim gluhim ljudima i njihovim potrebama. U sudnici i na drugim službenim mjestima i dalje bi ostajali dosadašnji službeni prevoditelji i tumači. Tako bi se s vrlo malo novca financirao takav pristup.

Dana 9. svibnja 2014. godine u Ministarstvu socijalne politike i mladih održao se novi Okrugli stol povodom provedbe savjetovanja sa zainteresiranom javnošću povezanog uz izradu Nacrta prijedloga Zakona o hrvatskom znakovnom jeziku i ostalim sustavima komunikacije gluhih i gluhoslijepih osoba u Republici Hrvatskoj. Svrha novog Okruglog stola je bila prezentirati Nacrt prijedloga Zakona o hrvatskom znakovnom jeziku i ostalim sustavima komunikacije gluhih i gluhoslijepih osoba u Republici Hrvatskoj te otvoriti prostor široj raspravi i dobivanju što većeg broja različitih prijedloga, primjedbi i mišljenja većeg broja sudionika.

U tom prijedlogu Zakona bit će priznata i daktilografska podrška. To je najzanimljivija usluga za gluhe osobe, posebno za one koji više vole riječi i čija je međusobna komunikacija više bazirana na oralizmu. Upada u oči još jedan zanimljiv podatak, da se novi Okrugli stol održao krajem tjedna u 12 sati kada svi vladini službenici vole razmišljati o nadoležećem vikendu. Tako možemo shvatiti

važnost novog Okruglog stola od strane vladinih dužnosnika.

Ako se vladini službenici tako odnose prema problematici gluhih i gluhoslijepih osoba, onda ne možemo očekivati ozbiljnost cjelokupne pripreme kao i konačnu raspravu za konačno (de jure) priznanje hrvatskog znakovnog jezika temeljem istog Zakona.

Osobna pojava Milanke Opačić, ministrice Vlade zadužene za socijalnu politiku, dala je posebnu težinu Okruglom stolu. Ona je navela da je cilj da svaka gluha i gluhoslijepa osoba ima pravo na stručnog komunikacijskog posrednika, koji će joj biti na raspolaganju u svim životnim situacijama, tijekom obrazovanja, informiranja te u svakodnevnoj komunikaciji.

Iako je Ministarstvo socijalne politike i mladih u zadnje dvije godine gluhim i gluhoslijepim osobama osiguralo dodatnih 20 tumača znakovnog jezika, pa ih je danas ukupno 52, ministrica je svjesna da to ni izdaleka nije dovoljno da bi se zadovoljile potrebe oko 13.000 osoba s oštećenjem sluha, kao i potrebe oko 1400 gluhoslijepih osoba. Hrvatski znakovni jezik zakonom bi se trebao definirati kao izvorni jezik zajednice gluhih i gluhoslijepih osoba, samosvojni jezični sustav s vlastitim gramatičkim pravilima, te potpuno neovisan o jeziku čujuće većine.

Kao ostale sustave komunikacije gluhih i gluhoslijepih osoba prijedlog zakona predviđa simultanu znakovno-govornu komunikaciju, ručnu abecedu, titlovanje ili daktilografiju, očitovanje govora s lica i usana, te pisanje po dlanu. Gluhim i gluhoslijepim osobama jamči se i pravo na stručnog komunikacijskog posrednika – osobu koja ima znanja i vještine u korištenju

hrvatskog znakovnog jezika ili nekog drugog sredstva komunikacije za gluhe i gluhoslijepe.

Ministrica Opačić je uvjerena da će se cijela gore navedena zamisao i svi zaključci s novog Okruglog stola moći provesti uz pomoć financijskih sredstava iz EU fondova. To je dobra vijest. Dakle, trebamo jako pažljivo napisati projekt u skladu s pravilima, upravo onako kako treba povlačiti novac iz fondova da bismo na kraju imali opravdano pokrivenje u provedbi i u praksi. Po mojem mišljenju, najveće priznanje jest daktilografska služba, koja više odgovara gluhim osobama s višim stupnjem obrazovanja koje se deklariraju kao pokretačka snaga gluhe zajednice.

Cijelo bi društvo trebalo posvetiti više pažnje gluhim koji žele završiti fakultet te svojim znanjem i iskustvom te provođenjem prakse iz međusobnih komunikacija s drugim ljudima prosperirati i osigurati svoja prava u okviru hrvatskog društva. Uglavnom, cijeli Nacrt Zakona ide na saborsku proceduru te uskoro možemo očekivati

konačno priznanje hrvatskog znakovnog jezika.

To je de jure proces. Čak možemo otvoriti šampanjac u znak slavlja zbog priznanja HZJ-a. No za sada čekajmo i brojimo dane do trenutka kada u Saboru na red dođe točka o priznanju HZJ-a. A sad se pozabavimo drugim stvarima, kao što je SOS služba bazirana na SMS porukama koja bi mogla biti vrlo korisna za gluhe ljude.

Postojao je servis SOS službe za pomaganje gluhim ljudima kao posrednik između čujućih i gluhih ljudi preko SMS poruka. Gluhi bi poslali SMS poruku sa zahtjevom prema tom servisu, a isti posrednički servis bi zivkao čujuće ljude. Onda bi čujući ljudi usmeno odgovarali toj servisnoj službi, a ova bi prosljedila u pisanom obliku, u SMS poruci, informaciju gluhim osobama.

To je bio dobar početak, međutim, servis je morao biti zatvoren jer se pokazalo da ipak nije bilo velikih potreba za tom servisnom službom, što je bilo vrlo čudno s obzirom na to da je to nasušna potreba gluhih ljudi za osamostaljenjem te potreba za pitanjima i odgovorima i drugim informacijama od čujućih ljudi.

Najvjerojatniji odgovor leži u tome da su gluhi ljudi mahom nepismeni i bojali su se formulirati pitanje za upućivanje SOS službi pa je zato nastao strah od mogućih loših posljedica zbog krive gramatike. Zato su se gluhi ljudi većinom oslanjali na postojeće čujuće prijatelje i susjede koji bi zvali sve potrebne institucije i tako sami osiguravali potrebne informacije.

Osobno sam koristio tu uslugu više puta i bila je fenomenalna te je velika šteta što je silom prilika

morala biti ugašena. U drugim razvijenim zemljama takva služba nije novitet pa je sada promijenjena u drugačiji oblik usluge, pa čak i u internetski servis prevođenja za gluhe ljude. SMS servisna služba je svakako bila most na početku samostalnosti za gluhe i nagluhe osobe koje se znaju pismeno izraziti za razliku od pravih gluhih ljudi koji su skloni video vezi sa servisom jer znakovnim jezikom lakše izražavaju svoja pitanja i potrebu za kontaktom s čujućim ljudima.

U svakom slučaju, naša SOS služba je bio vrlo dobar pokušaj poslovičnosti za osamostaljivanje gluhih ljudi u Hrvatskoj. Možda postoji vjerojatnost da bi u dogledno vrijeme mogla biti obnovljena i opet biti od koristi svima nama. Ili u nekom drugom obliku, poglavito internetskom prevođenju, pa i prijenosu pitanja i odgovora preko interneta. Zato se postavlja pitanje hoće li gore opisani internetski servis prevođenja na znakovnom jeziku možda opet biti kratkog vijeka. Ali za početak, vrlo je mala vjerojatnost da će kratko potrajati jer bi internetski servis SOS službe imao kameru i direktan kontakt s prevodiocem/tumačem, pa bi gluhi ljudi bili sigurni u svoju potrebu za postavljanjem pitanja i traženjem odgovora od raznih institucija.

Zato bi bilo dovoljno zaposliti jednu osobu, za početak, u osnivanju internetskog SOS servisa pa onda

pratiti kretanje potreba gluhih za takvim servisom pa bi se, kako bi rasla potreba, zaposlilo više osoba. Na taj bi se način moglo uštedjeti na megalomanskom educiranju i zapošljavanju prevoditelja i tumača na državnoj razini. No kako kaže naša ministrica Milanka Opačić, sve naše potrebe, kao i najvažnije, daktilografska služba, mogu se financirati iz EU fondova i nema potrebe praviti novi rashod na našem proračunu. To je vrlo dobra vijest. Nadajmo se da ćemo uspjeti povući potrebne novce za ostvarivanje svih zamisli iz naših potreba povodom priznanja Zakona o hrvatskom znakovnom jeziku kao i postojanja daktilografske službe.

To su najnovije vijesti povezane sa skorašnjim priznanjem hrvatskog znakovnog jezika na državnoj razini, ali ipak da vidimo što se u međuvremenu događalo na najpoznatijoj društvenoj mreži gdje se sve više pojavljuje otpor prema tehnologiji umjetne pužnice kao konačnog rješenja za gluhe ljude. To je postala glavna tema nakon što su prestali pisati o organiziranju prosvjeda protiv glavešine HSGN-a u Palmotićevoj u Zagrebu.

Tako je, malo po malo, izbila sve veća svađa između gluhih protivnika umjetne pužnice i onih koji nose umjetnu pužnicu. Zastupnici umjetne pužnice ističu prednosti, kao bolje razumijevanje radne okoline i napredak u karijeri jer je u takvom napredovanju uvijek nasušna potreba za komunikacijom s ljudima. Što bolja komunikacija, to veći napredak. To je glavna težina onih koji vole umjetnu pužnicu. A protivnici

nove tehnologije iznose svoje argumente tako što je opisuju kao invazivnu metodu jer se operacija vrši bušenjem kroz lubanju, što se smatra rizičnim za čovjekovo zdravlje. Pa iznose nadalje prirodnu totalnu komunikaciju kojom se može komunicirati u okolini oko gluhe osobe, ali pokazalo se da se većina čujućih ljudi ne želi spustiti na takvu razinu komunikacije.

Protivnici još pišu da žele očuvati kulturu gluhih i žele da se razvije znakovni jezik na sve bolju razinu sporazumijevanja među gluhim ljudima kao i s čujućim ljudima. Pa se gluhi opravdano boje da će sve većom primjenom tehnologije umjetne pužnice ubrzo istrijebiti gluhe ljude i sve gluhe ljude pretvoriti u kiborge koji označavaju simbiozu biološkog tijela čovjeka i tehnologije.

Dakle, imamo dva oštro omeđena tabora, jedan je za ugradnju umjetne pužnice, a drugi je protiv korištenja te tehnologije. Ovdje ću iznijeti jedan lijepi primjer australskog liječnika ili više takvih liječnika koji su predvođeni etikom, nadasve Hipokratovom zakletvom, jer odbijaju vršiti operaciju ugradnje umjetne pužnice. Ta informacija je dobivena od jedne gluhe osobe koja je posjetila

Australiju i tamo je doživjela drugačiju vrstu odgovora od istih doktora je li umjetna pužnica pravo rješenje za gluhe ljude. Mnogi gluhi govore da je profit jedini motiv ugradnje umjetne pužnice u glavu gluhe djece - na taj bi način država štedjela na drugim stavkama koje su bile rezervirane za život gluhe osobe.

Najviše se zgražaju nad operacijama ugradnje umjetne pužnice u malu djecu od šest mjeseci, a i ja sam također protivnik takvog zahvata. Međutim, to je više neprovjerena informacija, da se umjetna pužnica ugrađuje djeci nakon dvije-tri godine života. Zagovornici takvog zahvata zalažu se za operaciju u ranoj dobi jer se time osigurava bolji napredak i sigurnije provođenje razvoja glasa i slušanja u formiranju osobe s oštećenjem sluha. Mozak tako malene djece je jako sklon brzom usvajanju riječi i razvijanju govora te, kako se kaže, upija kao spužva.

Zato doktori koji vrše operaciju ugradnje umjetne pužnice zagovaraju takvu praksu. Trebalo je voditi statistiku pa bi se vidjelo koliki je postotak uspješnih operacija ugradnje umjetne pužnice, a koliki je postotak neuspješnih te koliki je postotak uspješnog formiranja ličnosti uz primjenu umjetne pužnice kao i maksimalan razvoj govora i sluha kod takvih ljudi. Mnoge službene institucije koje se bave rehabilitacijom sluha i govora kriju podatke o uspješnosti primjene umjetne pužnice kod osoba oštećena sluha i prezentiraju samo najbolje podatke.

Zato gluhi ljudi koji zagovaraju kulturu gluhih i maksimalno provođenje znakovnog jezika u cijelom društvu traže objavljivanje cjelokupnih podataka, skupa s postocima neuspješnih operacija ugradnje umjetne pužnice te post-

ocima promašenih rehabilitacija, kao i postocima lošeg razvoja sluha i govora u skupini ljudi s oštećenjem sluha.

Dok je svađa između protivnika umjetne pužnice i pobornika iste tehnologije kulminirala preko društvene mreže, razvila se ideja da se svi gluhi okupe za istim stolom gdje bi se razvila korisna diskusija i otvorena rasprava o prednostima i manama nove tehnologije za smanjenje gubitka sluha i govora.

Tako je utančen prvi i jedini sastanak koji se održao 18. listopada 2013. Bio je to neformalni okrugli stol u prostoriji Kluba gluhih i nagluhih u Zagrebu s temom o umjetnoj pužnici. Svi prisutni su iznijeli svoja viđenja za i protiv umjetne pužnice. Skup je protekao u dobrom duhu korisne rasprave.

Bilo je prisutno tridesetak gluhih od kojih su polovica bili oni koji nose umjetnu pužnicu i brane svoj stav da je umjetna pužnica dobro rješenje za gubitak sluha. Na kraju neformalnog sastanka zaključilo se da je svatko svoj gospodar odluka. Treba poštovati svaku odluku koja bi bila na korist svima nama i gluhoj zajednici u koju spadaju gluhi i nagluhi i kiborzi.

Dakle, moglo bi se reći da se polako formiraju tri skupine gluhih ljudi, a to su gluhi, nagluhi i pužničari. Poslije tog neformalnog sastanka odjednom su prestale tenzije između pravih gluhih ljudi i pužničara pa se sve vratilo u normalu. Protivnici umjetne pužnice su utihnuli, a nositelji umjetne pužnice su se okrenuli svojim uobičajenim životima, to jest nastavku obrazovanja. Sve se smirilo i dalo se nagovijestiti da neće više biti daljnjih problema u međusobnoj komunikaciji i to je bila dobra stvar.

Da ne bi bilo dosadno, jedna grupa gluhih ljudi je došla na vrlo dobru ideju da bi na društvenoj mreži mogli osnovati posebnu grupu za ponovno ujedinjenje svih gluhih ljudi s prostora bivše Jugoslavije. I tako je nastala popularna grupa „Ex-Yugoslavia“. Sve bivše republike raspadnute Jugoslavije su se uključivale u tu grupu i članovi su se već počeli natjecati tko će bolje izvoditi viceve ili prepričati dogodovštine iz prošlosti, prikazivati svoje ličnosti i svoje hobije drugima u istoj grupi.

Zašto je onda popularnost te grupe dosegla planetarnu granicu? To možemo zahvaliti izvanrednoj prošlosti Jugoslavije te velikoj nostalgiji za propalom Jugoslavijom povrh toga što su u to doba mnogi dobro živjeli. U ono vrijeme je gospodarstvo bilo na drugačijoj ekonomskoj osnovi i svi su dobro živjeli zahvaljujući stranoj ekonomskoj pomoći kao i obilnim kreditima koje je trebalo znati vraćati.

Tako nastala velika investicija se dobro slijevala u Jugoslaviju i svi gluhi i čujuć ljudi su zato tako relativno dobro živjeli, kao predstavnici srednje klase u jugoslavenskom društvu. Raspadom

Jugoslavije i nastankom rata na istom prostoru mnoge je gluhe ljude zatrovala politika velikosrpske agresije i kao rezultat toga se svaka republika borila za svoje uređenje i svaka je republika otišla svojim smjerom te su nastale rascjepkane države koje su nastavile još više koristiti međunarodne kredite koje je opet trebalo znati vraćati i to s velikim kamatama.

Sve novonastale države su imale sve više dugova. Ne samo one nego su i druge države u svijetu poslovale na isti način, sve do jedne točke ekonomskog prosperiteta. Poslije je nastala poznata svjetska ekonomska kriza koja je započela 2007. godine raspadom bankarskih investicijskih potraživanja i koja još traje. Koliko god sve nas pritišću takvi problemi, srednja se klasa sve više raspada pa siromašni kao sve rašireniji sloj našeg društva sve više osiromašuju, a bogatiji sloj, koji je sve manji, sve se više obogaćuje.

Nastala je velika razlika koja će neminovno voditi do novog vala problema, kao i do moguće revolucije. No dok tako teško breme sve više pritišće gluhe ljude, oni lažnu nadu pronalaze u toj popularnoj grupi bivše Jugoslavije i

tako utapaju svoje mrko čelo te namrštene obrve, kao i nabrekle oči uslijed kapitalističkog zlorablivanja svih vrsta ljudi. Uživaju u međusobnom upoznavanju gluhih s prostora bivše Jugoslavije u dobroj vjeri i nadi da će se svi gluhi bez političkih opredjeljenja ujediniti u jednu veliku gluhu naciju na istom prostoru.

Jer nas gluhih je malo pa se ne trebamo dijeliti međusobno i bilo bi najljepše da su svi gluhi u toplom međusobnom zagrljaju i međusobno povezani kao braća i sestre te da pomažu jedni drugima u rješavanju problema kao i u pružanju podrške u svim vidovima društva i života. Ova popularna grupa „Ex-Yugoslavia“ još egzistira uz prikazivanje videoskečeva ili videosnimki za upoznavanje s drugim ljudima s prostora bivše Jugoslavije. Pored tih video manija priprema se održavanje skupa svih ljudi koji se žele družiti i upoznavati i uz druge glavne natjecateljske skupove jednom godišnje u svakom glavnom gradu bivše republike.

Dok kriza u drugim zapadnoeuropskim zemljama polako jenjava i neke zemlje bilježe dobre postotke gospodarskog rasta, u Hrvatskoj je postotak još uvijek negativan, to jest ispod nule, što znači da se još nismo oporavili od ekonomske krize. Zato naša Vlada smišlja kako podrezati bilo kakve rashode i u tom smislu je mijenjala pravilnike socijalne pomoći u okviru Ministarstva zdravstva.

Iz Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje je prije par mjeseci stigla promjena u subvenciji slušnog aparata pa umjesto nakon

pet godina, gluha osoba može tek nakon sedam godina besplatno dobiti dotaciju iz proračuna za vlastiti slušni aparat. I kao da to nije bilo dovoljno, vladini su se zdravstveni dužnosnici spremali ukinuti i subvenciju na baterije za slušna pomagala. To znači da bi svaka gluha osoba od svibnja ove godine trebala početi plaćati iz svoga džepa baterije za slušni aparat.

Takav nenadani potez od strane HZZO-a naišao je na oštre osude svih gluhih, a najglasnija je bila skupina nagluhih kojima je slušni aparat bio od životne važnosti za njihov sluh i govor. Kada su najavili odluku o ukidanju besplatnih baterija na račun države, nagluhe osobe kao i gluhe osobe koje nose slušna pomagala, su brže-bolje odmah podignule nove doznake i nove baterije i tako su stvarajući zalihi osigurale baterije za neko vrijeme. Počeli su istraživati gdje i kako bi nadalje nabavljali baterije pa su po zakonu tržišta nagluhe osobe našle najjeftinije mjesto kupnje - internet, točnije e-bay,

gdje se nude različite vrste baterija po prihvatljivoj cijeni.

Dok je potraga trajala, gluhi i nagluhi ljudi počeli su shvaćati da možda ovo nije kraj njihovim negodovanjima, već da je moguće nastavak ukinuća i na drugim beneficijama od strane naše Vlade. U tom slučaju gluhi ljudi su počeli sumnjati na ukinuće socijalnih

naknada u iznosu od 350 kuna mjesečno, no moje je mišljenje da socijalna naknada ima zakonsko uporište i da ju je nemoguće ukinuti mimo zakona.

Čak je trebalo isti zakon poništiti, a to se neće nikako dogoditi. U svakom slučaju, to je nemoguće jer socijalna naknada za pomoć i njegu ima dublji socijalni temelj u ljudskom društvu te se uopće ne očekuje nikakvo ukinuće. Svejedno su se gluhi ljudi uplašili pa su počeli organizirati potpisivanje peticije da se spriječi ukinuće besplatnih baterija za slušna pomagala.

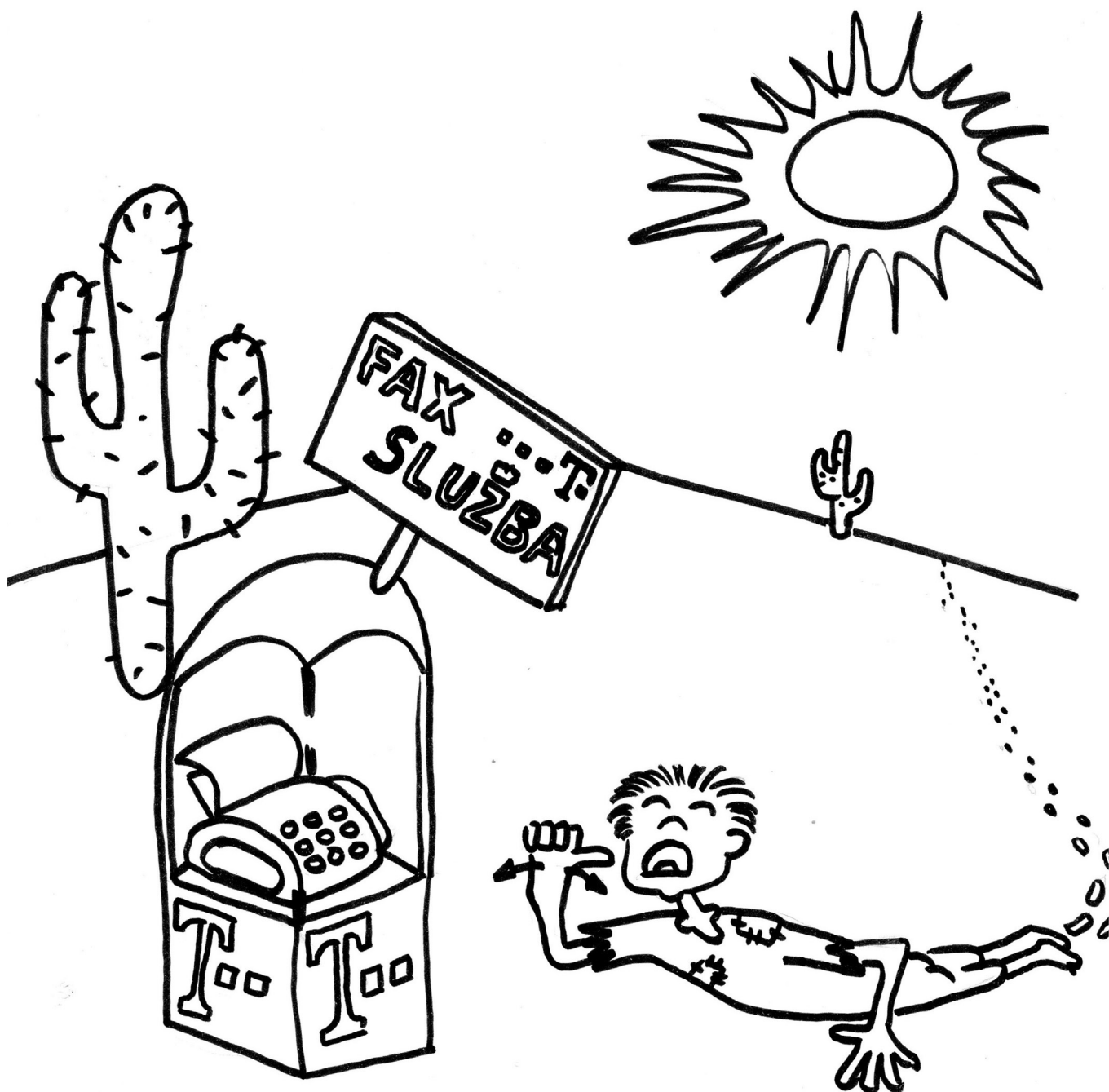
pisati da bi pokazali koliko ima onih koji se ne slažu s tom odlukom. Dok je ovaj članak napisan i sprema se za tisak potpisivanje peticije još traje, no gledajući smjer i brzinu potpisivanja, peticija će već unaprijed biti proglašena neuspješnom.

No za svaku je pohvalu snaga organiziranja od strane mladih gluhih koji su nastojali pokazati da i mladi mogu voditi potrebnu akciju za senzibiliziranje javnosti kako bi se skrenula pažnja na problematiku gluhih ljudi. U svakom slučaju, peticija je vrlo dobar početak, mada se skupilo samo tisuću potpisa, no sljedeća akcija će sigurno biti bolja.

U Zagrebu se skupilo u ovom trenutku svega 600 potpisa, dok su se u drugim gradovima čujuć i ljudi potpisivali uz gluhe ljude pa bi ukupnost skupljenih potpisa bila između 1000 i 1500 potpisa. Gluhi organizatori su poučeni ovim iskustvima i kada bi započeli s drugim idejama povećavati svoju snagu organiziranja, bolje bi pokrenuli senzibiliranje naše javnosti.

Nek se čuje glas nas gluhih, to je moto ove akcije oko potpisivanja peticije. Svaki početak je težak i zato ja vjerujem u ove mlade nade i vjerujem da će im budućnost biti svijetla jer žele svim mladim i starijim gluhim ljudima svako dobro.

mr. sc. Zlatko Orci

DILEME OKO ZAPOŠLJAVANJA GLUHIH I NAGLUHIH OSOBA...

Puno se pisalo o tome, tema je poznata, no i dalje su prisutne teškoće oko zapošljavanja gluhih i nagluhih osoba.

Treba osvijestiti kod poslodavaca pozitivnu sliku o sposobnostima gluhih i nagluhih osoba (talent, znanje...), bolje ih senzibilizirati za potrebe tih osoba i potaknuti davanje prednosti njihovom zapošljavanju.

Da poslodavci daju šansu barem jednoj gluhoj osobi, barem na tri mjeseca probno, da se dokaže, vidjeli bi da su sve predrasude o gluhoima pogrešne. Neki poslodavci nemaju puno sluha za zapošljavanje gluhih. Ta barijera u komunikaciji pokazuje se kao nepremostiva. Čim shvate da osoba koja traži posao ima oštećen sluh, tu priča završava. Pogotovo ako gluha osoba ima nerazumljiv govor. Nije im važna poslovna sposobnost niti nekakve moralne karakteristike.

Svi gluhi su školovani ljudi i spremni su raditi bilo što, samo im se treba dati šansa da se pokažu i dokažu. Gluhi su dobri radnici i treba spoznati njihove vrijednosti i potencijale.

Bez obzira na jezične sposobnosti, imamo dobre gluhe radnike u ugostiteljskoj struci (kuhar, slastičar), tekstilnoj struci (krojač) i metalskoj struci (bravar, autolakirer, limar...).

Pozitivni primjeri pokazuju da su gluhe osobe položile i druge

tečajeve s velikim uspjehom, za web dizajnera, servisera osobnih računala i mrežnog administratora, ali da od toga nije bilo neke koristi jer su opet ostali nezaposleni.

Gluhi su vizualni ljudi, "osobe oka", pokazuju izvanredne rezultate kao zubni protetičari, u grafičkom dizajnu, dizajnu interijera, u svim oblicima manualnih poslova, u knjigovežnici, zlatari, kao ekonomisti, u biblioteci itd.

Dostupnost višeg obrazovanja i boljih zaposlenja uvelike ovisi o razini jezičnih sposobnosti, o razini pismenosti gluhih i nagluhih osoba.

Glukoća nije barijera pismenosti, u protivnom ne bi postojali gluhi koji imaju višu razinu pismenosti. To ne znači da gluhi ne mogu postići visoko akademsko obrazovanje i visoku razinu pismenosti: postoje gluhi učitelji, pravnici, stomatolozi,...

Zaključak:

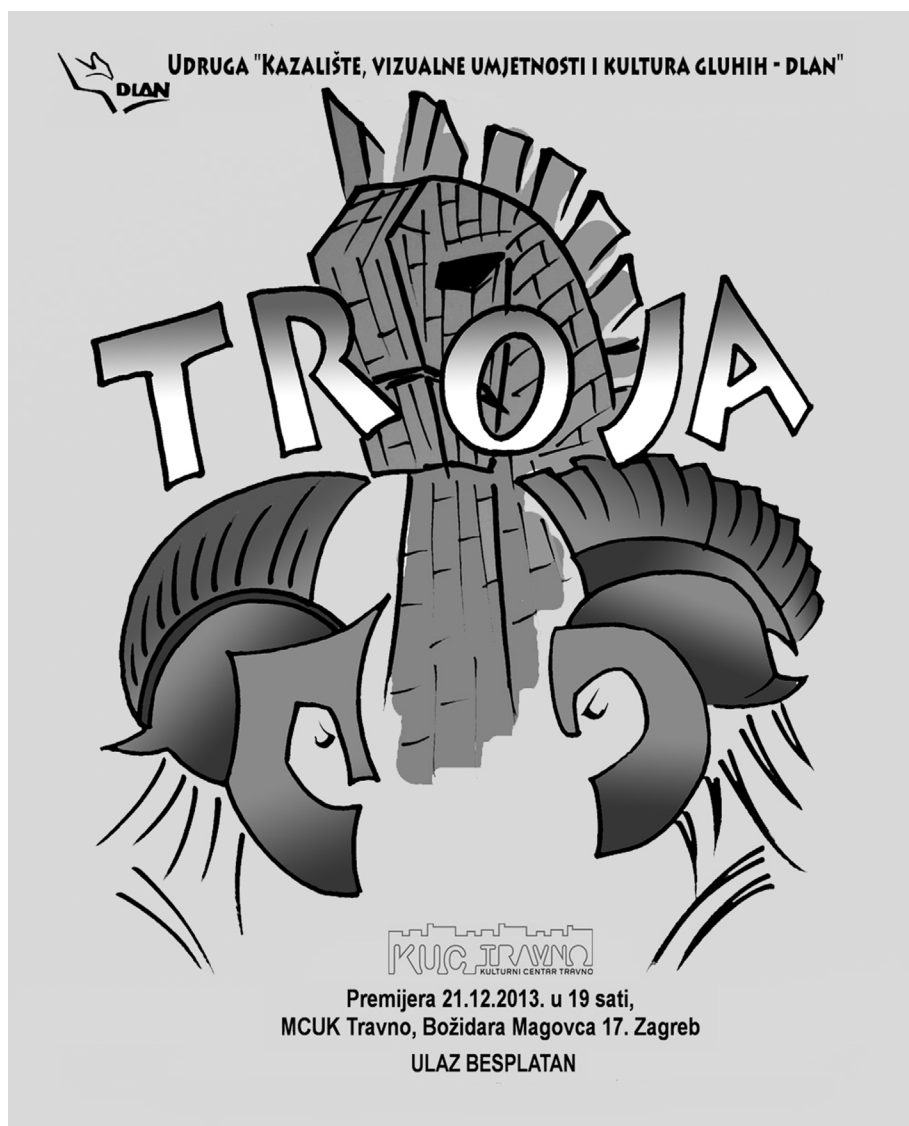
Problem je u percepciji gluhih osoba, tretiraju se kao invalidi samo zato što razgovaraju drugačijim jezikom od uobičajenog. Ako su gluhi, ne znači da imaju fizičkih oštećenja i da su invalidi. Treba razbiti te predrasude. U kontaktu s gluhom osobom uvijek je potrebno upoznati osobu, zanemariti vlastite predrasude ili pročitane činjenice i nastojati otkriti «jake strane», a ne usmjeriti se na oštećenje.

Uspješna dvosmjerna komunikacija moguća je uz malo volje, truda i strpljenja. To bitno utječe na emocionalni, spoznajni i socijalni razvoj. U senzibilnom okruženju gluha osoba razvija samopoštovanje i osjeća se ravnopravno u radnoj i socijalnoj okolini.

Ružica Kežman, prof. defektolog

TROJA – NOVA PREDSTAVA UDRUGE „DLAN“

Dana 21. prosinca 2013. u Kulturnom centru Travno održana je praizvedba najnovije predstave Dramskog studija udruge Kazalište, vizualna umjetnost i kultura Gluhih – ‘Dlan’, Troja.

Kada smo čuli da će se novi kazališni projekt ove udruge baviti temom inspiriranom najpoznatijim klasičnim književnim djelom, spoznali smo kompleksnost zadatka koji su si zadali njezini članovi. Ali, kako smo imali prilike vidjeti njihove prijašnje produkcije, od kojih nas se posebno dojmila izvrsna predstava Big Brother, nismo sumnjali u to da će nam ova

interesantna kazališna grupa opet ponuditi dobru predstavu. I zbilja, nismo se prevarili.

Po slavnom predlošku, Homerovoj Ilijadi, predstavili su nam priču o ljubavi, izdaji, ponosu i osveti. Predstava se zove Troja po antičkom gradu koji u našoj kolektivnoj kulturnoj svijesti predstavlja sve navedeno. S obzirom na to da se radi o temi koja je svima poznata, ovdje nećemo prepričavati zaplet preuzet iz slavnog spjeva, već ćemo obratiti pozornost na ono što nas interesira - kako su režiser i glumci iščitali tu klasičnu temu, te što je to drugačije i novo što su ponudili svojoj publici.

Predstava je podijeljena u osam segmenata, možemo ih nazvati ‘slikama’. Prije svake ‘slike’ narator, imaginarni Homer, izlazi na proscenij i uvodi nas u događaj koji će biti prikazan. Zatim se zastor diže i ‘slika’ počinje. U prvih nekoliko ‘slika’ upoznajemo glavne likove koji se pojavljuju u Ilijadi, a zatim se tema razvija. Pratimo ratna nadmudrivanja Grka i Trojanaca, važnije bitke i pojedinačna ratnička sučeljavanja. Na samom kraju predstava kulminira scenom povijesne prevare s drvenim konjem kojeg su Grci podmetnuli Trojanima i završnom borbom koja predstavlja propast Troje.

Neke ‘slike’ su izuzetno kompleksne, pogotovo scene ratovanja u koje su uključeni svi članovi ansambla, a u kojima je točna izvedba scenskih pokreta svakog glumca vrlo bitna kako se ne bi narušio ritam predstave. U tim smo scenama svjedočili uigranosti glumačkog ansambla te velikom glumačkom iskustvu kojim dobar dio glumaca raspolaže.

Neke scene potrebno je izdvojiti kao posebno upečatljive. Na primjer, scena iz treće ‘slike’ u kojoj Tetida rađa Ahileja izvršno je osmišljena, pomalo jeziva. Ističe se kao primjer kvalitetnog neverbalnog teatra. Scena, pak, koja nas je nasmijala nalazi se u šestoj ‘slici’ u kojoj proročica Kasandra upozorava svoje sugrađane da ne uvode drvenog konja unutar gradskih zidina. Čini nam se smiješnom, baš kao što se bila činila i svojim

sugrađanima koji je nisu shvatili ozbiljno, pa su zbog toga propali. Još jedna scena koja je nasmijala publiku je ona u kojoj, u žaru bitke, Paris ugrize Ahila za list na nozi, aludirajući time na Ahilovu petu, jedino mjesto na njegovom tijelu koje je bilo ranjivo.

Kostimografija i scenografija ove predstave zaslužuju poseban spomen. Kostimi su izvedeni tako da glumci, kada ne glume pojedinačne likove već obične vojnike, nose šljemove koji im pokrivaju ne samo glavu već i cijelo lice. Čas su vojnici grčke čas trojanske vojske, a da publika pritom bez teškoća prati zaplet priče. Ingeniozno smišljeno i sigurno vrlo naporno za izvedbu, jer glumci za svaku novu 'sliku' moraju mijenjati kostim i pritom paziti da obuku onaj pravi. Scenografija je jednostavna, svedena na par esencijalnih elemenata, sve do zadnje 'slike' kad grčki vojnici dovlače ogromnog 'drvenog' konja u čiju se unutrašnjost zatim skrivaju. Impozantna je to konstrukcija s glavom konja, a izgleda kao da je zbilja napravljena od drveta.

Ono što u našim očima predstavlja vrijednost ove predstave je pristup klasičnom djelu koji je režiser odabrao. Radnju je ogolio na ono najbitnije, a uz to je uspio napraviti odmak od patosa, klopke mnogih koji se bave teatrom, i amaterski i profesionalno, na način da je uključio humor. Povrh toga, predstava ima dobar ritam izmjene 'slika' i scena u slikama, bez praznog hoda, što omogućuje publici da s interesom prati predstavu od početka do kraja, a to je nešto čime se i mnogi profesionalci ne mogu pohvaliti.

Kralj Sparte i njegova vojska pred trojanskim konjem

Karakterističan autorski pristup koji ovaj Dramski studio njeguje u svojim produkcijama je način na koji je radnja podijeljena u slike koje se nižu jedna za drugom. Ovdje primjećujemo povezanost sa suvremenim neverbalnim kazalištem više nego s tradicionalnim kazališnim okvirom, što iščitavamo kao prednost. Bilo bi bespredmetno forsirati klasični, već bezbroj puta viđeni, okvir teatarske predstave, s činovima i pauzama, u teatru koji svoju ekspresiju nalazi u suvremenom

teatarskom izrazu temeljenom na gesti i znakovnom jeziku.

Izraz lica, pokret tijela i znakovni jezik su nepresušni izvor inspiracije suvremenih umjetničkih poduhvata. Nositelji su informacija i vrelo humora i u svakodnevnom životu i gluhih ali i čujućih osoba, samo što se ponekad čini da čujuće osobe na to zaborave, pa dopuštaju da ih stalno sa svih strana bombardiraju izgovorenim riječima koje, zbog apsurdne količine izgovorenog,

*Branka Rešetar u ulozi stražara Sparte
i Dušan Došenović kao spartanski kralj*

Borba Trojanaca i Spartanaca

sve više gube značenje. Zbog toga bismo preporučili gledanje ove predstave ne samo gluhim već i čujućim osobama.

Ideju, sinopsis i režiju potpisuje Angel Naumovski. Asistirao mu je Goran Matijević koji je ujedno bio i savjetnik za znakovni jezik. Svjetla je dizajnirao Mario Vnućec, a cijelu predstavu je uživo izvođenom glazbom na posebnim elektroničkim bubnjevima, s puno osjećaja za dramu i napetost, popratio Dražen Maleković.

Glas naratora koji je dopirao iz zvučnika, a bio je namijenjen čujućem dijelu publike koja ne zna znakovni jezik, pripada Damiru Kantociju. Glumili su (abecednim redom): Dušan Došenović, Vlado Makaj, Angel Naumovski, Mingsheng Pi, Branka Rešetar, Lino Ujčić i Iva Vrbos.

7.5.2014.
Iva Valentić

EDINE, VRATI SE, I ANĐEOSKI GLAS

Dok čekamo da nam Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport odobri daljnje izlaženje Pljeska... - evo što se događalo od moje zadnje kolumne. Studeni je bio mračan kao što je i uvijek (barem meni, ništa lijepo osim smrti nema u tom mjesecu, ako ćemo gledati na smrt kao na početak, naravno).

Jednog takvog lijepog studenačkog dana, produžene tople jeseni, jedan život se ugasio u vodi. Sve što znam o Edinu je da je volio vodu, i ne želim sad kopati po ranama i buditi tužne uspomene, ali mi se urezao vapaj koji je kolao Facebookom: „Edine, vrati se!“

Makar je većina nas, ako ne i 90%, znalo da nema spasa, da se Edin utopio u Dravi punoj virova i opasnoj kao sam vrag u to doba, na tom mjestu i u to vrijeme, dojmio me se taj očajnički poziv da Edin uskrsne, da bude s nama i da opet brani lopte na голу hrvatske gluhe reprezentacije. No, on sad brani Nešto drugo, Negdje drugdje, i nadam se da čuva svoje gluhe voljene. Tad je bio Božić, i sjećam se da sam bila na polnoćki. To znam po tome što mi je to bila zadnja misa te godine na izmaku.

Prekrasan Božić, s obitelji koja se povećala za čak dva člana. Dobili smo nećakovu ženu, a i beba im je na putu. Savršeno romantično vjenčanje, na moru, i nova nada za ljubav, mladi i njihov žar! Lijepo. Nešto se pokrenulo u meni, što već dugo nije, makar dugo, dugo nisam napisala ni slova. Stigla je narudžba da se nova godina čeka

kod mene, u mojem stančiću koji nikad nije pretijesan da primi brojne goste. Uzalud se ja opirem i budem neraspoločena, to je prava Meka za mlade ljude, ispijaju se litre i litre čajeva, jedu se keksi i kolači, pa često i po neki „šmarn“ – jeftino i dobro. I tako je pao tulum u rastavljene Hrvatice katolkinje, koja voli društvo, ali sve više ljubi s godinama samoću.

No, bitna je ravnoteža. Moram vam reći da se društvo iskazalo, klopa je bila fenomenalna, moje domaćice su preuzele stvari u svoje ruke, ja sam bila samo instrument. I pokoja čašica je bila fina, a šampanjac je završio čak i tamo gdje nije trebao – u dekolteu jedne moje drage gošće, koja je neslužbeno naša Slastičarka, ionako sama po sebi slatka, još radi i fenomenalne torte i kolače. To što se k tome udala za kuhara, samo joj ide u prilog. Krasni ljudi! Nastavak druženja u malo siromašnijem individualnom sastavu. Pogledana izložba Vojina Bakića i odličan početak veljače. Do Valentinova je sve bilo idealno, a onda se pojavila uz sv. Valentina i sv. Viroza. I odonda imam pomalo rupe u sjećanju, no ne želim vas razočarati.

I dalje sam zdrava, lijepo izgledam (za one kojima je to bitno ;-)), radim na svojim katalozima, a Cure, i Starija i Mlađa, podižu sad svoju mamu koja je sve manja, sve umornija, sve neraspoločena, sve dok ne počne opet Tečaj znakovnog jezika, a onda Mama kreće na 3. stupanj. Jer, kako ona piše za časopis Pljesak, a ne zna savršeno znakovati? Joga je konstanta u mojem životu i Plavokosa Maja, koja je udahнула život, dah, elastičnost i mir u naša umorna tijela. Njezi-

na stručnost, dar za poučavanje i ljubav prema jogi koju nam prenosi veliko su osvježenje u našim sivim tjednima, kad se nemarno odnosimo prema svojim tijelima i podliježemo stresu.

Zadnji utisak je s jučerašnjeg koncerta – stigao nam je fra Alessandro, Glas iz Assiza. Anđeoski glas, i lik u sitnom i skromnom, ali vrlo toplom mladom franjevcu iz Assiza. Došli su ga slušati svi, stari, mladi, u kolicima, slijepi, civili, svećenici i evo, ja gluha (ponijela sam svoju legendarnu pužnicu i programator).

Osim što zaista prekrasno pjeva i ima istinski Božji dar, koji su srećom prepoznali, školovali i snimili, on me i vratio u jedno sretno vrijeme mojeg života. Prije 20 godina, kad sam se okrenula poslije rata opet vjeri, odnosno katezezi odraslih i mladih u Slavi Raškaj, kad sam upijala sve što mi se predavalo, makar sam znala i sama većinu, no eto... toga nije bilo u školama, a što je bilo, nije bilo prevedeno za gluhe.

Dakle Assizi, lijepo malo pobožno mjesto rođenja sv. Franje, putovanje, vjera i društvo, sv. Franjo i njegova mala kapela, naše ganuće. I začecije moje kćeri Franke, eto, postoji i duhovni početak neke osobe. U to sam sigurna! Bez obzira na moje zemaljsko siromaštvo u nekim stvarima – osjećam se bogata zbog tih uspomena, i nikakve slučajnosti što i danas osjećam povezanost s tim mjestom, Franjom i Božjom Providnošću.

Puno ti hvala, Alessandro.

Petra

GLUHA ŽABA

Postoji mnogo priča o žabama. Od njih se štošta može naučiti. Jeste li čuli priču o gluhoj žabi? Za one koji nisu, priča slijedi.

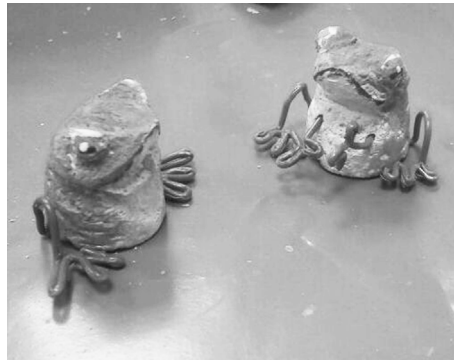
Grupa žaba organizirala je utrku. Cilj je postavljen na vrhu visoke kule. Utrku je došlo gledati i mnogo žaba koje se nisu htjele natjecati, nego bodriti natjecatelje i navijati.

Pobjednik tog natjecanja trebao se popeti do vrha jednog glatkog i skliskog stupa. Kada je utrka počela, iz gledateljstva su počele stizati poruke tipa «nema šanse da stignu do vrha», «neće uspjeti» i sl. Uglavnom, malo tko je vjerovao da će ikoja od žaba uspješno završiti utrku.

I zaista, jedna po jedna, žabe su odustajale prije cilja. Sve osim jedne. Uz veliki napor, ona je uspjela doći do cilja i završiti utrku. Svi su se pitali kako li joj je to samo uspjelo. Jedna žaba iz publike prišla je pobjednici i upitala je za tajnu njezina uspjeha. Žaba

joj je pokazala da ništa ne čuje. Budući da je bila gluha, nije čula niti komentare iz publike i mogla se usredotočiti na postizanje cilja.

Ova je alegorija jedna lijepa životna lekcija. Ponekad bismo se svi mi morali koristiti tehnikom gluhe žabe ukoliko želimo ostvariti svoje ciljeve.

U našem životu susrećemo se s ljudima (na obiteljskim druženjima, u radnoj sredini, druženju s prijateljima) koji uvijek imaju negativnu interpretaciju života i životnih prilika. Takvi ljudi se hrane slušanjem, gledanjem i čitanjem ružnih priča i njihovom reprodukcijom. U njihovom društvu i mi se osjećamo

loše i počinjemo sumnjati u svoje želje i ostvarenje svojih ciljeva jer velika je moć riječi. Trebamo se ponašati kao žabac koji je išao svojim putem, za svojim ciljem, ne obazirući se na negativne komentare drugih. Imamo mogućnost izbora, pa tako i odabira ljudi s kojima ćemo se družiti.

Družite se s onima koji vas ohrabruju, koji vas inspiriraju i daju vam energiju. Ne provodite vrijeme s ljudima koji vas deprimiraju.

Prihvatite činjenicu da kad nešto želite, mnogi ljudi će vas na tom putu htjeti pokolebati i dokazati vam kako niste ništa posebno, ali trebate biti uporni i vjerovati sebi, ići dalje, istraživati, učiti, boriti se.

Ružica Kežman, prof. defektolog

iz medija - iz medija - iz medija - iz medija - iz medija - iz medija - iz medija - iz medija - iz medija - iz medija - iz medija

O TV FILMU O GLUHOJ DJEVOJCI – „SLUŠAJ SVOJE SRCE“

Pjevač kojemu glazba predstavlja sve zaljubljuje se u gluhu djevojku – to je glavni motiv filma.

Braća Moran postigla su veliki uspjeh ovim projektom, publika ga je proglasila najboljim američkim nezavisnim filmom 2010. godine na festivalu Ft. Lauderdale; dobio je glavnu nagradu publike na festivalima Rhode Island i Temecula; Kent Moran osvojio je i više nagrada za scenarij, a među glumcima osobito je bila hvaljena mlada

Alexia Rasmussen.

Danny (K. Moran) radi kao konobar za malu plaću. Živi u malom stanu i sve što zaradi štedi za uređaj za snimanje, jer glazba je, kako kaže svom prijatelju Rogeru (F. Watson), ono što živi i nakon tebe. Glazba je njegova najveća ljubav, zato i radi u baru u kojemu noću može svirati na klaviru.

Jednog dana za stolom koji poslužuje sjede muškarac, žena

(C. Shepherd) i mlada djevojka (A. Rasmussen). Djevojka mu se sviđa na prvi pogled i on joj na odlasku kriomice da papirić sa svojim brojem telefona. Nekoliko tjedana kasnije, kad je Danny već izgubio nadu, ona se pojavljuje u baru i objasni mu zašto ga nije nazvala: ne služi se telefonom jer je gluha. Dok ona sa strepnjom iščekuje

Dannyjevu reakciju, Danny ju samo očarano gleda i pokušava naći najbolji način da se razumiju. Njezina gluhoća ga ne odbija, i gluha, Ariana je, on to zna, djevojka njegovog života. Ono što će uslijediti nitko nije mogao predvidjeti, ali jedno je bilo jasno: svijet je divan i svaki dan čovjek treba biti svjestan koliko je sretan što je još jedan dan pred njim, a u tom divnom svijetu najvažnija je ljubav...

Kent Moran je kao pisac scenarija dao i intervju iz kojeg je vidljivo kako i zašto je napisao baš takvu priču. Kaže da je scenarij napisao u dva dana, a ideja za film došla mu je u snu. Poticaj mu je dao i ujak koji je gluh i koji je zajedno s njim radio.

Pri stvaranju filma koristio je neka iskustva iz zajednice gluhih, ali najviše je u film unio iskustva koja

Rad s bratom bio mu je dobro i zabavno iskustvo. I sadržaj filma ima autobiografsko značenje jer mu je 18-godišnji rođak umro od raka. I prezaštitnička uloga majke u odnosu na gluha kćer je također nešto što je vidio u svojoj obitelji.

Naročito je istaknut odnos majke i kćeri u kojem majka ne želi učiti znakovni jezik da bi se gluha kći lakše snašla u stvarnom životu, a s druge strane podržava njen invaliditet da bi ju mogla štititi i na neki način kontrolirati. Ističe kako su pogodili s ulogom koju su povjerovali Cybill Shepherd jer je ona jak karakter i nevjerojatno je dobro prezentirala ulogu majke.

Reakcije iz zajednice gluhih bile su vrlo pozitivne, puno je gluhih ljudi bilo dirnuto samom temom i općenito filmom i zahvalili su putem mnogobrojnih poruka. Zbog toga je, kaže Kent Moran, jako ponosan na film i glumce, drago mu je da je svijet gluhih prikazao vrlo vjerno i zato se super osjeća - sretan je što su napori nagrađeni uspjehom.

Već radi na drugom projektu, ali sad je u pitanju tema iz južnog Bronxa.

Lino Ujčić

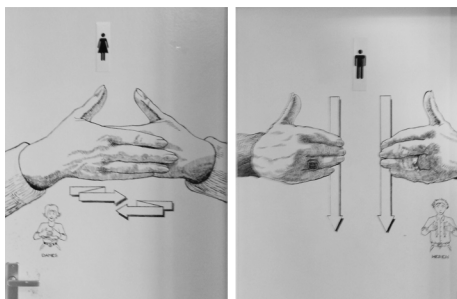
su stekle njegova majka i baka u odnosu s gluhim ujakom. Glazba je nastajala spontano dok je pisao scenarij.

Barmen i kuhar Suheil

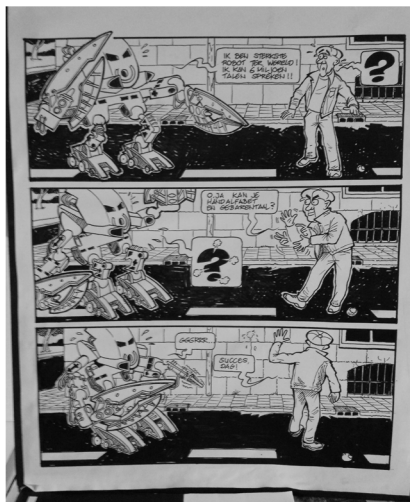

Suzanne i Suheil. Pokazujemo naše ime - znak. Suzannino ime znak je S

Vrata WC-a

Znak je nacrtan i na dvorani u kojoj se odvija nastava znakovnog jezika. Vrata je oslikao poznati nizozemski gluhi slikar i kipar Timothy de Graaf, koji je rodom iz Melbournea. Završio je likovnu akademiju, a osim slikanjem, kiparstvom i izradom murala (velike slike na zidovima zgrada), bavi se i snimanjem filmova, crtanjem stripova i podučavanjem slikanja i kiparstva. Timothy radi filmove za SWDA, snima emisije za TV program gluhih „Ruke na stol“ i Amsterdamske vizualne vijesti (AVN). Snimio je film „Divlji psi“. Neobičan je po tome što sve radi sam: piše scenarije, režira, snima, montira.

Strip i slika Timothy de Graafa

Nacrtao je dva stripa koja je izdala udruga SWDA. Izrađuje i kalendare sa znakovima, a mi smo na poklon dobili takav kalendar za ovu godinu. Početkom lipnja je otvorenje njegove samostalne izložbe u Amsterdamu.

Druga stvar koja padne u oči nakon ulaska u Udrugu je navijački šal obješen na zidu na kojem piše Ajax – Dinamo Zagreb! Prostorije se nalaze na dva kata, sve je lijepo uređeno. Na gornjem katu dočekala su nas dva vesela psa koje Ludy svaki dan dovodi sa sobom u Udrugu jer stanuje izvan grada pa

je cijeli dan odsutna.

Treća stvar koja me oduševila je komad tramvaja s nacrtanim ljudima koji znakuju. Tramvaj 685, nazvan „Gluhi tramvaj“, oslikao je 1991. godine Gluhi umjetnik, Gertjaan de Kleer, koji danas nažalost više nije živ.

OD FIGE DO TITA...

Kao i uvijek s Gluhima, osjećam se kao da se poznamo već sto godina pa je tako bilo i s Gluhim Nizozemcima. Naravno, izmjenjivali smo znakove – kako se nešto kaže na HZJ-u, a kako na NZJ-u i dobro se nasmijali smiješnim razlikama i

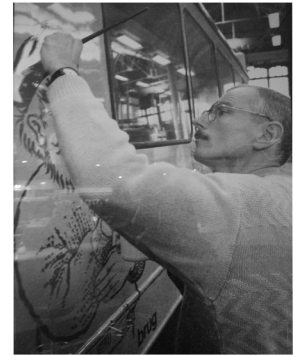
nesporazumima. Najveća psovka na nizozemskom znakovnom jeziku je „figa“ (j... se). Do toga smo došli jer sam im pričala kako je u našoj ručnoj abecedi T prije pokazivan kao „figa“, ali zbog predsjednika Tita, u čijem imenu bi onda dva puta pokazali „figu“ – što je nezgodno za jednog predsjednika, izmijenjen je u današnji T. Na to su oni rekli što kod njih znači „figa“ pa bi to bilo još puno gore po Tita nego naša obična „figa“. Simbol Amsterdama je X X X. Jedan X znači poplava, drugi požar, a treći kuga – najveće pošasti u prošlosti. Na nizozemskom znakovnom

„Gluhi tramvaj“

Vrata „Gluhog tramvaja“ obješana na zidu

Gertjaan de Kleer

jeziku znak za Amsterdam je tri X-a jedan ispod drugog. Kao i u drugim znakovnim jezicima, i u nizozemskom postoje regionalne razlike u znakovima.

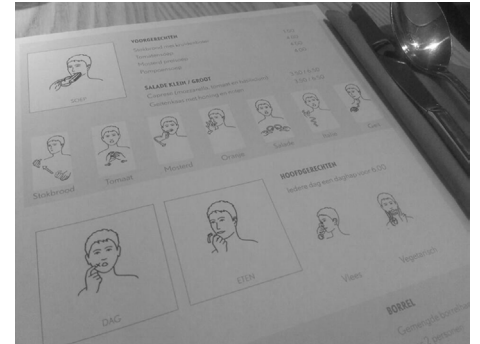
RESTORAN GLUHIH U AMSTERDAMU

U restoranu „Fifteen“ Jamieja Olivera pitala sam menadžericu osposobljavaju li i mlade Gluhe za kuhare, na što mi je rekla da ne jer Gluhi imaju svoj restoran. Nažalost, nije bilo vremena da ga posjetim. Restoran se zove Eetlokaal LT i otvoren je u srpnju 2012. godine. Svi zaposleni su mlade Gluhe osobe. Nalazi se u indijskom dijelu grada. Gluhi učenici tamo obavljaju praksu za zanimanja kuhara i konobara. Čujućii gosti uče naručiti hranu i piće, reći hvala, molim i dobar tek na nizozemskom znakovnom jeziku.

SENCITY – ROĐEN U NIZOZEMSKOJ

I za kraj, nešto posebno, a to je SenCity. Započeo je u Nizozemskoj 2003. godine, a sada se organizira po cijelom svijetu. Fondacija Skyway, nizozemska udruga koja ga je osmislila, dobila je 2006. godine SWIFT nagradu za približavanje glazbe Gluhima. Razveselila sam se kad sam u SWDA na zidu vidjela plakat za SenCity pod maskama u Arnhemu (bio je u ožujku ove godine).

SenCity omogućuje doživljaj glazbe svim osjetilima: vibrirajući pod, prevođenje pjesama na znakovni jezik, svjetlosni efekti, videozid, mirisi koji se ventilatorima šire po prostoru (tzv. aroma jockeyi koji miješaju eterična ulja u skladu s osjećajima koje glazba prenosi). Nudi se i hrana, tetoviranje, oslikavanje tijela, masaža, šminkanje

Kako naručiti na znakovnom jeziku

lica, pravljenje frizura... Na partyje dolaze i Gluhi i čujućii. Do sada je, osim u nizozemskim gradovima, održan u Brazilu, Engleskoj, u Australiji, na Jamajci, u Finskoj, Španjolskoj, Južnoj Africi, Meksiku, Irskoj, na Novom Zelandu. Moto SenCityja je „gledaj, slušaj, osjeti, okusi i pomiriši glazbu“.

Sljedeći SenCity održat će se u Londonu, 24.-25. listopada 2014. godine. Može ih se pozvati i u Hrvatsku, ali uvjet je da ih pozovu Gluhi i da se hrvatski Gluhi uključe u organizaciju.

mr.sc. Vesna Ivasović, prof.psih

Restoran Gluhih LT

GLUHA ZVIJEZDA „PLEMENA“ U KAZALIŠNOM SVIJETU

Chris Jones je nekoliko puta pisao o čujućim glumcima koji su glumili gluhe ili nagluhe osobe. To se događa s vremena na vrijeme u Chicagu, a nedavno se odvijalo u kazalištu.

Angažiran je čujućim glumcem u ulozi gluhog u djelu *Srce* je osamljeni lovac Carsona McCullera u režiji Rebece Gilman. Veliki šok u New Yorku 2009. godine izazvalo je kada su gluhi glumci uložili prigovor na odigranu predstavu na New York Theatre Workshopu. „Kad čujućim glumcem igra ulogu gluhog, to je isto kao kad bijeli glumac glumi crnca“. Gluha glumica Linda Bove izjavila je za *New York Times* u to vrijeme da nisu dobro prenijeli riječi.

Chris Jones nikada međutim nije imao priliku postaviti to pitanje gluhom glumcu sve dok nije susreo Johna McGintya. On je obožavan glumac. Rođen je i odrastao u Clevelandu koji je kasnije zamijenio za New York.

U Steppenwolf kazalištu u predstavi „Plemena“ McGinty glumi Billyja, mladića koji potječe iz čujuće obitelji koja je usmjerena na to da svom sinu omogući sve kako bi se što bolje snašao u prioritetno čujućem svijetu. Nevjerojatna Nina Raine igra svoju ulogu tako da se otkriva slika o gluhanima i semiotički, kulturno, obrazovno i individualno. McGintyjeva osjetljivost, njegova sposobnost da sluša, kao i njegov urođeni smisao za humor i suosjećanje pomogli

Predstava „Plemena“

su mu da njegov lik Billy izazove duboke simpatije i dublje razumijevanje“, rekla je Wendy C. Goldberg. McGinty komunicira na nekoliko različitih načina, ali na početku, kada razgovara s novinarem, koristio je tumača znakovnog jezika.

„To mi pomaže da sam bliže ljudima koji koriste znakovni jezik“, rekao je. Tijekom sljedećih sat vremena McGinty je govorio o ljubavi prema svojoj ulozi u Steppenwolf kazalištu, o ambicijama da postane televizijski glumac (ideal mu je glumiti u „American Horror Story“), te o ostalim stvarima vezanim uz njegov život glumca. Spomenuo je gluhoću s velikim slovom G (kao kulturna identifikacija gluhih) i s malim g – koji se koristi samo za identifikaciju gluhih. McGinty kaže da su različiti ljudi izabrali da žive svoje živote na različite načine i to je preneseno u predstavi *Plemena* baš kao što je i McGinty jedina gluha osoba u svojoj obitelji i mora živjeti s tim različitostima.

i slušanje svijeta u svom životu“, rekao je. „To je stalno preklapanje u predstavi. Želim da se moja uloga pamti kao uloga Billa, a ne kao gluhe osobe. McGinty je radio na ulozi u predstavi zajedno s prevoditeljem. Gluhi članovi publike koji su gledali predstavu reagirali su posebno na scenu kad Billy bjesni na visokoobrazovanog oca koji odbija učiti znakovni jezik, a spreman je učiti kineski.

„Ja mislim da čujuća publika ne može u potpunosti razumjeti taj stav, ali kad su u pitanju gluhi, onda je realno očekivati takvu reakciju.“ Kad je konačno novinar zatražio odgovor na pitanje o čujućim glumcima koji glume gluhe, McGinty je bio dražesno jasan.

„Mislim da je važno da gluhe likove glume gluhi glumci, jer samo gluhi glumci mogu shvatiti karakter gluhe osobe.“ Njegov prevoditelj je zastao, a McGinty se nasmijehao.

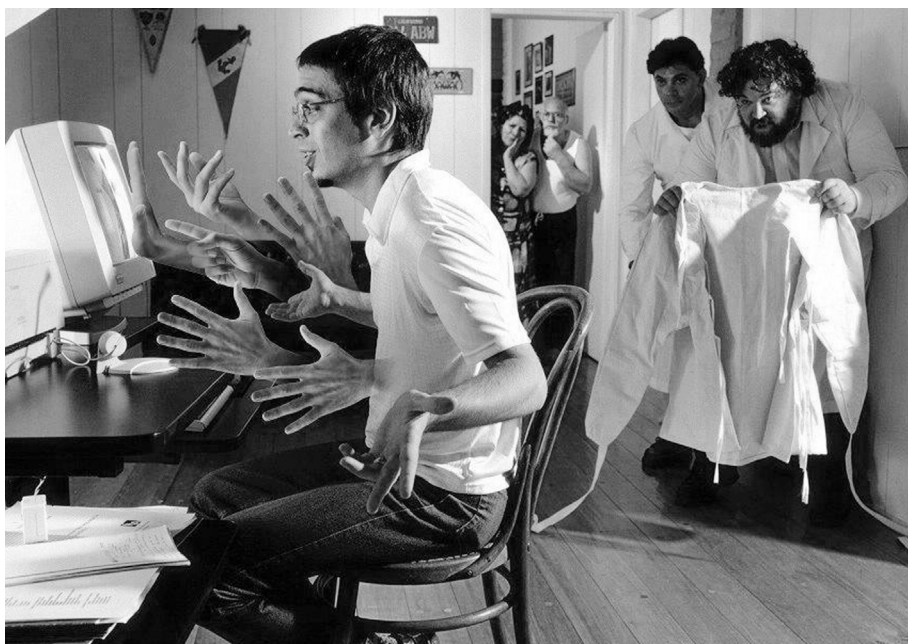
„Ja uključujem oboje, i gluhoću

Odabrao Lino Ujčić

SLUŠAJ !

Tehnologija i gluhe osobe, tehnologija koja omogućuje gluhi- ma čuti ima i drugu stranu medalje – ona je prijetnja opstanku zna- kovnog jezika.

William Mager, redatelj, rođen je potpuno gluhi. Odlučio se za ugrađivanje kohlearnog implan- tata. Ugradili su mu ga u središnjoj bolnici u Londonu i on za taj dan kaže da mu je najgori u životu jer je osjećao kako mu oštri zvukovi bombardiraju mozak. Kako vri- jeme prolazi, tako zvukovi postaju blaži, bogatiji, puniji, a njegov se mozak uči prihvaćati ih.

Inače, kohlearni implantati odo- breni su 1980. godine i otada je oko 220000 ljudi širom svijeta dobilo implantat. Obično se ugrađuje ako je sačuvano 70 % normalnog slu- ha. Mnogi gluhi ga nisu željeli pa su organizirani i prosvjedi ispred bolnice gdje se vršila ugradnja. Smatraju da je to ponižavajuće, ne osjećaju potrebu za njim niti im gluhoća predstavlja problem, a smatraju da implantat može ugroz- iti i kulturu gluhih.

William Mager i dalje koristi zna- kovni jezik, ali ljudi s implantatom, kao i njihovi prijatelji, kolege i obitelj ne vide potrebu korištenja znakovnog jezika. To sad predstavlja problem za gluhe koji se bore za priznanje znakovnog jezika kao manjinskog jezika. Zapravo je to nova prepreka za gluhe aktiviste.

Neka istraživanja na Sveučilištu u Miamiu daju naslutiti da su znanstvenici na tragu pronalaska gena koji je povezan s nastankom gluhoće. Gluhe brine ne bi li sljedeći korak bio npr. pobačaj fe- tusa koji nosi te gene. Implantati

su sve savršeniji, ali postavlja se pitanje gdje je granica, jer u Americi, u Sjevernoj Karolini, trogodišnjem djetetu su implan- tat ugradili tako da su ga spojili s moždanim deblom što je izazvalo virusnu infekciju.

Tako je Joe Valente, gluhi profes- or na sveučilištu u Pennsylvaniji zaključio da su istraživanja po- kazala kako su pojave infekcije izraženije kod mlađe djece. Dalje navodi i kako istraživanja poka- zuju da gluha djeca s kohlearnim implantatom uče bolje nego djeca bez njega.

Cristina Hartmann, gluha odvjetni- ca iz New Yorka, žali se što uprkos implantatu koji joj je ugrađen kao šestogodišnjoj djevojčici i svoj pomoći logopeda ne uspijeva razg- ovarati i čuti kao normalna osoba. Tako je imati 70 % sačuvanog sluha još uvijek hendikep, a svi mogući zvukovi mogu za osobu s implantatom biti zbunjujući.

Više od 90 % gluhe djece ima čujuće roditelje koji donose

odluke iz svoje potrebe s malo znanja o kulturi gluhih. Mnogi ne žele priznati ni prihvatiti da gluhoća nije invalidnost. Ima i slučajeva u kojima gluhi žele privući medijsku pozornost, ali bitno je da se sačuva kultura gluhih.

Tu su različiti društveni običaji, or- ganizacije gluhih partija, koncerata, npr. repera, kazalište gluhih, pa tisuće gluhih sportaša koji sudjeluju na Deafympics npr. u Bugarskoj ovog mjeseca. Tehnologija bi to sve mogla izbrisati, uništiti.

Npr. u Americi je podučavanje gluhe djece na znakovnom jeziku palo s 55 % na 40 % u posljednjih deset godina. Ostale zemlje pokazuju iste trendove. Trevor Johnston, profesor lingvistike na sveučilištu Macquarie u Australiji kaže kako gluhoća neće nestati, ali kulturu gluhih treba studirati i držati kao svetinju da se ne ugasi.

Colin Allen, predsjednik Svjetske federacije gluhih koji radi u skupini za zaštitu ljudskih prava sa središtem u Helsinkiju, kaže da stvarna briga nije samo u vezi s primjenom novih tehnologija nego u percepciji da je znakovni jezik suvišan. No npr. konvencija UN-a o invalidnosti može pružiti određenu zaštitu - na Kosovu se koristi za pravnu zaštitu njihovog jezika i kulture.

U južnoj Africi je pomogao ob-

likovati nacionalnu politiku da se na znakovnom jeziku uče gluhi učenici. Ironija je to veća što interes za znakovni jezik kod gluhih sve više pada, ali za znakovni se jezik zanimaju čujuć.

U Americi je 1996. godine objavljena knjiga „Znakovni kod djece“ u kojoj se opisuje razvijanje sluha kod djece u više od 30 zemalja. Istraživanja pokazuju da su čujuća djeca koja uče znakovni jezik naprednija od svojih vršnjaka, zapra-

vo inteligentnija za 12 IQ bodova u dobi od osam godina.

Velika Britanija planira pak uvesti GSCE (ispit za 16-godišnjake) u znakovnom jeziku. U Americi znakovni jezik uči 90 000 studenata.

I na kraju – u školama za gluha djecu bolje rezultate imaju ona djeca koja uče dva jezika, a ne ona koja imaju implantate.

Odabrao Lino Ujčić

iz medija - iz medija - iz medija - iz medija - iz medija - iz medija - iz medija - iz medija - iz medija - iz medija - iz medi

ISTRAŽIVANJE ZDRAVLJA GLUHIH OSOBA

Na Sveučilištu u Bristolu dobrotvorna zdravstvena udruga Signhealth (zdravlje gluhih) provela je istraživanje i došla do poražavajućih rezultata. Tisuće gluhih ljudi pati od nedijagnosticiranih bolesti, zbog nenamjernog nemara.

Sve je to koštalo zdravstvenu službu 30 000 000 funti godišnje jer su gluhi imali problema zbog srčanog ili moždanog udara. Liječnici zapravo nisu uspjeli uočiti na vrijeme probleme sa zdravljem gluhih osoba, a kod onih kod kojih su i dijagnosticirali bolest, nisu primijenili pravu terapiju odnosno nije odabran učinkovit tretman.

Tako dvaput više gluhih nego čujućih ima neotkriven krvni tlak, a tri puta je veća vjerojatnost da nisu dobro tretirani i liječeni. Više od polovice gluhih osoba s bolestima srca ne liječi se ispravno, a isto vrijedi i za dijabetes. Direktor Signhealtha, dr. Andrew Alexander, rekao je da je to nepravedno, nepošteno i neprihvatljivo.

Problema ima više: u čekaonicama, primjerice, pacijente pozivaju izvikujući njihova imena. Zbog nedostatka prevoditelja, liječnik ne razumije u čemu je problem i dolazi do pogrešnog tretmana.

pogrešnih informacija."

Tako SignHealth sada poduzima neke korake za poboljšanje zdravstvene zaštite gluhih osoba. Na prvome mjestu je podsjetnik i

Tu je i nedostatak zdravstvenih informacija na engleskom znakovnom jeziku. Istraživači su otkrili da web stranica NHS-a ima oko 900 zdravstvenih videa, ali samo 10 od tih videa ima tumačenje na znakovnom jeziku.

prijedlozi za zdravstvene radnike kako komunicirati s gluhimima, a na drugome informiranje vlasti o tom problemu.

Odabrao Lino Ujčić

Steve Powel ističe: "Šokantno je da u doba interneta 45 % bolesnih gluhih mora hodati u svoje ambulante da bi dogovorili sastanak, ali i na tim susretima često je puno nerazumijevanja, nesporazuma i

GLUHI KONSTRUKTOR STROJARSKIH MINIJATURA

Salih Salihović je gluhi mladić iz Bosne i Hercegovine koji ima neobični hobi – izrađivanje minijaturnih replika strojeva. Kako Salih živi u Banovićima, rudarskom mjestu, a rudnik se nalazi u blizini njegove kuće, bio je odmalena u mogućnosti gledati goleme strojeve koji svakodnevno iskopavaju ugljen.

To je odredilo i Salihove interese, pa je tako svoju sobu pretvorio u pravu elektrostrojarsku radionicu i počeo izrađivati vjerne replike viđenih strojeva. Ispočетка je koristio samo rashodovane uređaje i otpadni materijal, a svoj prvi bager složio je od starih igračkaka, drva i ostatka laminata.

Interesantno je da te strojarske minijature ne samo što izgledom odgovaraju originalu već mogu i obavljati iste one poslove koje obavljaju pravi strojevi na površinskom kopu. Zasad im je jedini nedostatak to što nemaju bežično daljinsko upravljanje nego su strojevi spojeni kabelom i rade na sustavu poluga i zupčanika. Ipak, Salih obećaje da će sljedeći

stroj raditi na principu hidraulike, što je neusporedivo zahtjevnije.

predavanja na fakultetu jer mu je nužan tumač znakovnog jezika

Salih ima 18 godina i trenutačno nije uključen u redovni sustav obrazovanja. Završio je trogodišnju srednju školu i stekao diplomu montera centralnog grijanja, polaže razliku predmeta za treći i četvrti razred srednje strojarske škole pripremajući se tako za fakultet. Sporazumijeva se znakovnim jezikom pa mu je to jedan od problema za praćenje

Kaže da ne razumije komplicirane i stručne izraze te će stoga fakultet biti jako težak za njega. Komunicira znakovnim jezikom i puno mu je lakše znanje usvajati vizualnim putem. Na internetu pronalazi ideje, skice, fotografije, sheme... Internet je velika blagodan u Salihovu životu. Defektologinja Mevla Ikanović ističe kako je Salih uspio zahvaljujući svojoj moći vizualne percepcije, ali i dobroj suradnji defektologa, učitelja i roditelja.

Dalje je istakla i da su potrebne određene prilagodbe javnih i sustava obrazovanja kako bi se osobe koje ne čuju doista mogle ravnopravno uključiti u život, na vlastitu korist, ali i na korist društva. Salihova upornost i rad je dobar primjer za sve!

Odabrao Lino Ujčić

WILLIAM MAGER : HOĆE LI GOOGLEOVE NAOČALE BITI „RAZORNA INOVACIJA U GLUHOJ ZAJEDNICI?

Niže prikazani video je interesantna vremenska kapsula. U njemu vidimo Erica Sykesa kako razgovara s Jackom Ashleyjem u televizijskoj emisiji SeeHear o posebnim naočalama koje nosi, a koje su zapravo slušno pomagalo. Te naočale prenose zvuk u njegovo unutrašnje uho pomoću posebne tehnologije koja koristi kost kao vodič zvuka.

Za godinu dana na tržištu bi se trebale naći Googleove naočale koje će pomoću te iste tehnologije prenositi zvuk onome tko ih nosi. Ali, za razliku od naočala koje je nosio Eric Sykes, Googleove naočale će možda zauvijek promijeniti živote gluhih osoba.

Googleove naočale su kompjuter koji se nalazi na licu onoga tko ih nosi. Imaju samo jednu leću koja prekriva oko, a prikazuje slike u boji na sličan način kao i transparentni nosač informacija koji korisnicima omogućuje da ne skreću pogled s onoga u što gledaju, a istovremeno vide i tražene podatke koji se nalaze u vojnim mlažnjacima ili u sportskim autima.

Za rezoluciju kažu da je kao kad s određene udaljenosti gledate televizor veličine 21 inča.

Naočale se mogu namjestiti tako da se slike pojavljuju direktno u centru vidnog polja, iznad vidnog polja ili sa strane. Kada se slike i tekst nalaze u centru vidnog polja,

William Mager

one su prikazane na srednjoj žarišnoj udaljenosti, vrlo slično kao kad kroz naočale gledate 3D film, a titlovi se pojavljuju u vlastitoj, posebnoj žarišnoj udaljenosti.

Googleovim naočalama će se komandirati dodirnom ili glasovnom naredbom, a funkcionirat će kao mobilni telefoni s Androidovom platformom. Video koji slijedi objasnit će vam što se sve može vidjeti i napraviti s tim naočalama.

Kritike koje su se čule na račun tih naočala bile su svakakve, čas negativne, čas skeptične. Ljudi koji u SAD-u nose prototip koji im je dao proizvođač dobili su nadimak: 'Glassholes'. Postoji naravno i zabrinutost oko privatnosti – fotografije i 720p videi mogu

biti snimljeni jednim jedinim treptajem. Jedan bar u Seattleu već je zabranio upotrebu tih naočala svojim gostima.

Naočale imaju još par manjih nedostataka. Ne može ih se prekloniti kao obične naočale, tako da su nezgodne za spremanje. Životni vijek baterije je kratak. Kažu da niti prikaz na zaslonu nije savršen. Usprkos svemu tome, pa čak i usprkos tome što se oslanjaju na glasovne komande, ja sam uzbuđen. Po onome što sam dosad vidio i pročitao, Googleove naočale mogle bi biti razorna inovacija koja će, kao nikad prije, razbiti ograničavajuće barijere s kojima se susreću gluhe osobe.

Nabrojat ću navesti nekoliko primjera koji pokazuju gdje bi Googleove naočale mogle biti od koristi gluhim korisnicima.

TITLANJE FILMOVA, BILO KADA, BILO GDJE

Ako u Velikoj Britaniji želite pogledati titlani film u kinu, morate

stalno tražiti gdje se mogu pogledati takve posebne projekcije. Vrijeme projekcije vam možda neće odgovarati, a zna se dogoditi da iako najavljen, film ipak nema titlove, zbog tehničkih pogrešaka ili zbog previda od strane samih kina. Sony radi na naočalama za kino, ali one nisu dostupne širokoj publici.

Danas već postoje mnoge aplikacije za telefone i tablete s iOS i Androidovim platformama koje titlaju filmove u realnom vremenu – ali gledanje filmova kada se titlovi nalaze na drugom ekranu je naporno jer se očima stalno izmjenjuje žarište, s bližeg na daleko. Kada bi se slične aplikacije napravile za Googleove naočale, gluhi ljudi bi bili oslobođeni tiranije kinodvorana, njihovih rasporeda i dostupnosti titlova. Mogli bismo otići pogledati film koji nam srce poželi, gdje i kada nam odgovara – samo bismo stavili Googleove naočale, poslužili se ugrađenom kamerom koja bi prepoznala logo na početku filma i zatim sinhronizirala titlove u skladu sa scenama koje se prikazuju na velikom ekranu.

PRIKAZ TITLOVA U REALNOM VREMENU GDJE GOD IDEMO

Google već ima softver koji prepoznaje govor u realnom vremenu na Youtubeu i na svojoj Android platformi. Nije savršen, ali... postaje sve bolji i bolji i mislim da je automatsko titlanje iznenađujuće dobro. U Googleu stalno rade na tome da poboljšaju točnost automatskog prepoznavanja glasa, pa su u tu svrhu nedavno kupili kompaniju Neural Network.

Ako Googleovo automatsko prevođenje nije dovoljno dobro, uvijek se možete predbilježiti za titlanje na daljinu za vaše Google naočale preko kompanije kao što

je 121 Captions. Njihova usluga je dobra za sastanke, konferencije i još mnogo toga, a i cijena je pristupačna. Jedini problem mogao bi biti u kvaliteti zvuka - pitanje je je li dovoljno dobar za daljinsko titlanje, jer titlovi moraju biti točno zapisani.

DISKRECIJA PRI PREVOĐENJU

Dugogodišnji prevoditelj Roger Beeson nedavno je napisao izvrstan članak o svojim iskustvima, u kojemu, između ostalog, zamišlja budućnost u kojoj se prevođenje sa i na znakovni jezik odvija na daljinu. To je apsolutno izvedivo, ali ono što predstavlja problem, a važno je svakoj gluhoj osobi kada znakovnim jezikom razgovara s čujućom osobom, je vizualni kontakt. Vizualni kontakt se gubi kada gluha osoba skrene pogled sa čujuće osobe na prevoditelja ili na ekran, ako je prevoditelj virtualno prisutan.

Sa Googleovim naočalama, gdje bi prevoditeljeva slika bila projicirana na ekran leće, mogli biste gledati direktno u osobu s kojom razgovarate - i istovremeno dobro vidjeti vašeg prevoditelja na znakovni jezik. To je glavna, možda suptilna, ali ključna razlika u interakciji gluhih i čujućih na socijalnom i profesionalnom planu.

Jedino što nisam siguran na koji način bi prijevod išao u drugom smjeru, kad gluha osoba poželi da se prevede ono što ona kaže znakovnim jezikom!

NOĆNI VID I RADAR ZA GLUHOSLIJEPE

Neke gluhe osobe imaju i vizualna ograničenja, na primjer slabije vide po noći, imaju sindrom tunelskog vida ili nešto drugo. Googleove naočale bi im mogle koristiti tako da pomoću ugrađene kamere projiciraju povećanu sliku prostora, kako bi se mogli sigurno kretati po noći.

Ili bi možda te naočale mogle, u kombinaciji s Google Maps i GPS-om, kreirati 'radar' koji bi u realnom vremenu pokazivao gdje se korisnik nalazi u svakom trenutku u odnosu na obližnje ceste i ostale opasnosti, koji bi imao funkciju sličnu onoj koju ima Soliton Radar, tip radara koji detektira biološke reakcije u kompjuterskoj igri Metal Gear Solid.

UMREŽENI DOM

Mnoge gluhe osobe u svojim domovima imaju tiho zvono Mountcastle, protupožarni alarm Bellman, uzbunjivač za dječji plač Nightingale i razna ostala pomagala. Nedavno zatraženi patent za Google Glass je pokazao da Google istražuje različite mogućnosti povezivanja, što znači da bi sve što se događa u vašem domu moglo biti prosljeđeno, dakle i kontrolirano, s vaših naočala.

Primali bi vizualna ili vibracijska upozorenja za sve, od toga da je pećnica završila s pečenjem do zvonjave na vratima. Ne samo da bi to bilo sjajno, već bi se smanjila i količina različitih pomagala kojima su pretrpani naši domovi.

To su samo neke od mogućnosti. Siguran sam da postoje ljudi koji upravo smišljaju nove načine

korištenja Googleovih naočala, a koje mi momentalno ne možemo niti zamisliti.

Tehnologija koja koristi kost kao vodič zvuka nije savršena za gluhe i neće svakome odgovarati, ali to bi se moglo riješiti tako da se pomoću bluetootha (bežična veza za prijenos podataka kratkog dometa za instant poruke i video razgovore) priključi na slušna pomagala ili umjetnu pužnicu. Ali gluhi još uvijek imaju neugodan odnos s glasovnim naredbama.

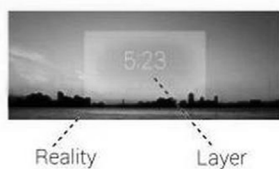
Prigovor koji ljudi imaju na Googleove naočale je taj da one nisu lijepe. Ljudi se tek počinju tu i tamo susretati s njima. Oni koji ih nose izgledaju, pa, kao da imaju neki nedostatak vida. Ali ja mislim da to neće biti problem gluhim ljudima koji su se već navikli na tehnologiju koja se nosi na sebi.

Moj osjećaj je da je Google kompanija prijateljski raspoložena prema gluhima. Ne samo da su poboljšali titlanje u realnom vremenu, već tu i tamo naprave neke

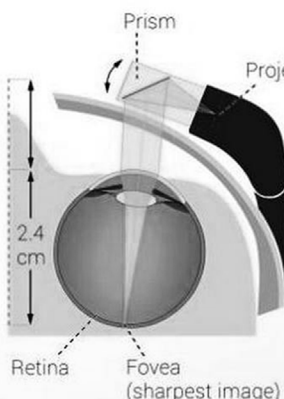
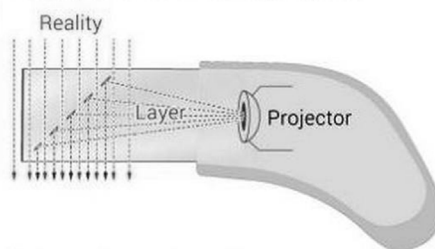
male stvari, kao na primjer omogućivanje znakovnog prevođenja u Google Hangouts-u. Naočale se mogu kontrolirati glasom i dodirrom, ali i prepoznavanjem geste. Mahanjem ruke ispred sebe možete pristupiti različitim aplikacijama i komandama.

Je li to vrlo novi svijet u kojemu svi hodaju naokolo gestikulirajući? Takvo što bi zbilja bilo zabavno za vidjeti...

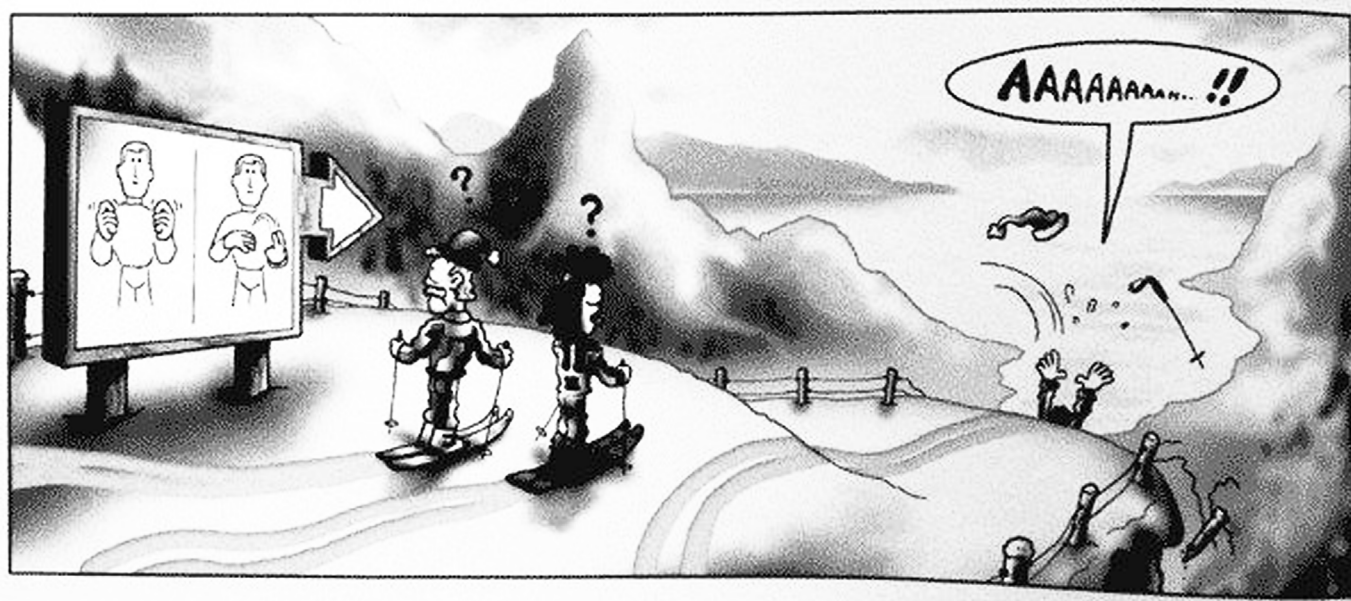
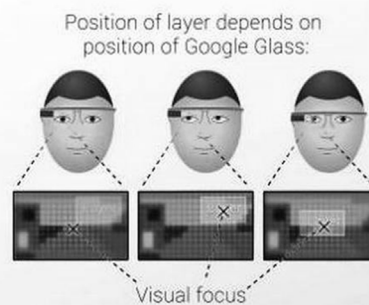
Odabrao: Lino Ujčić

A clever prism projects a layer over reality light.

The prism focuses the image directly on the retina.

DISKOTEKA ZA GLUHE U RUSIJI

Mladi poduzetnik Andrej Melnikov je prije tri godine otvorio prvu diskoteku za gluhe u Moskvi, glavnom gradu Rusije. Nije očekivao da će mu se ovaj poslovni potez isplatiti već u prvom tjednu rada. Kaže da je u početku zarada bila dovoljna da se plati iznajmljivanje prostora i plate zaposleni. Sve ostalo je čista zarada.

Dvadeset posto ruske populacije ima neko oštećenje sluha, ali samo jedna trećina njih je zaposlena. U drugim zemljama mnogo više gluhih radi, a i broj barova u kojima se zabavljaju je mnogo veći u Europi i Americi. Možda je to razlog što je njegova diskoteka doživjela veliki uspjeh već na samom početku rada.

Vječeslav je posljednjih deset godina živio u SAD-u, ali kaže

da se njihove diskoteke za gluhe jednostavno ne mogu usporediti s moskovskom. "Ovdje mi se mnogo više sviđa. Svi moji prijatelji su ovdje, oni su moje srodne duše", izjavio je Vječeslav Rubcov za ruskú televizijsku stanicu Russia Today.

„Naravno, barovi u Americi su također prijateljski, ali koncept je nov u Rusiji tako da svi zaista uživaju u ovakvom mjestu za izlazak“, kaže Vječeslav.

Čak su i DJ-i gluhi. Prate taktove uz pomoć vibracija. Gluhi ne mogu čuti glazbu kao takvu, ali je osjećaju tako da mogu plesati. Svatko, ne samo gluhi, je dobrodošao u diskoteku. Ako se odlučite zabaviti tamo, ponesite čepiće za uši jer je glazba jako glasna. U svakom drugom pogledu bar je kao i svaki drugi.

Konobari nisu gluhi, ali koriste znakovni jezik. "U običnom klubu gluhi moraju napisati svoju narudžbu na papiru ili mobilnom telefonu, dok ovdje naručuju direktno od mene i ja ih razumijem", kaže konobarica Lea Kotelnikova, koja koristi znakovni jezik.

Moskovska gluha zajednica je veoma zadovoljna ovim mjestom za izlazak.

Izvor: Russia Today

OTVOREN PRVI KULTURNI CENTAR ZA GLUHE OSOBE U HRVATSKOJ

U povodu otvorenja prvog Kulturnog centra za gluhe osobe u Hrvatskoj, gradonačelnik Grada Zagreba Milan Bandić danas je otvorio izložbu Moj grad, na kojoj su predstavljeni radovi članova Udruge za kulturu osoba oštećena sluha Hrvatske „Svijet tišine“, i to radovi umjetnika Mirjane Sorko Nikolić, Pavla Bohačeka, Mirte Krivokuće, Ive Vrbos, Lina Ujčića, Mingsheng Pija, Jasminke Glibotić, Koče Popovića i Dušana Došenovića.

Prostor za Kulturni centar Udruga je na korištenje dobila od Grada, jer, naglasio je gradonačelnik, djela govore više od riječi, pogotovo u ovom slučaju - mi ne zagovaramo projekte, mi ih realiziramo! Također, dodao je da je Grad Zagreb jedini grad u Hrvatskoj koji u Gradskoj skupštini ima predstavnicu gluhih i nagluhih osoba, Katarinu Tonković te da se na taj način najbolje zastupaju njihovi interesi.

Predsjednica udruge Svijet tišine Vanda Šagovac zahvalila je gradonačelniku na potpori i dodijeljenom prostoru te objavila kako je u tom Centru zaposleno pet osoba s oštećenim sluhom. Gradonačelnik Bandić, u društvu gđe Šagovac i gđe Tonković, pozvao je okupljene da razgledaju

izložbu slika sa zagrebačkim motivima koje su naslikali gluhi umjetnici, a rad Koče Popovića, jednog od njih, gradonačelnik je dobio na dar.

Odabrao Angel Naumovski

ljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimljivi

O.CYRIL AXELROD – GLUHOSLIJEPI REDOVNIK KOJI PRENOSI BOŽJU LJUBAV DODIROM RUKU

Redovnik redemptorist o. Cyril Axelrod rođen je u obitelji ortodoksnog Židova u gradu Pretoriji. Rođen je gluhi, a njegov otac ga je poslao u katoličku školu koja je jedina u tom gradu bila osposobljena za odgoj gluhe djece. Katolički odgoj učinio je svoje i Cyril se preobratio na katoličanstvo, a svećenički poziv počeo je osjećati tijekom studija u SAD-u.

Vratio se u rodnu Pretoriju i tamo se počeo školovati u redemptorističkom sjemeništu. Njegov poziv bio je pastoralni rad s gluhim osobama, a kada se zaređio, negdje početkom 1970-ih, bio je jedan od malobrojnih svećenika na svijetu koji je bio potpuno gluhi.

U Južnoafričkoj Republici osnovao je školu za gluhoonijeme osobe, u kojoj su pristup imali i crnci i bijelci, zbog čega je imao problema sa sustavom aparthejda, a

pokrenuo je i prihvatilište za gluhe beskućnike obje rase, što mu je također stvorilo probleme. Njegov red ga u jednom trenutku šalje na misije u Aziju, gdje se također bavio pastoralom gluhih osoba i borio protiv njihove diskriminacije u društvu i crkvi. Tamo je, nakon devet godina redovništva, saznao da boluje od Usherovog sindroma, bolesti koja je učinila da postepeno gubi vid.

Ta bolest bila je, kako i sam danas govori, velika kušnja vjere

Otac Cyril i papa emeritus Benedikt XVI.

za njega. Tada se, međutim, sjetio kako ga je otac, još dok je bio dječak, vodio u posjet domu u kojem su bile smještene gluhoslijepe osobe gdje se osvjedočio u radost koju su živjeli unatoč svojim ograničenjima. To sjećanje dalo mu je snagu i poniznost da prihvati svoj križ.

Gubitak vida donio je promjene u načinu na koji doživljava iskustvo Boga i Njegove nazočnosti. Nestao je vid, a s njim i pogled na divote prirode u kojima je prepoznavao

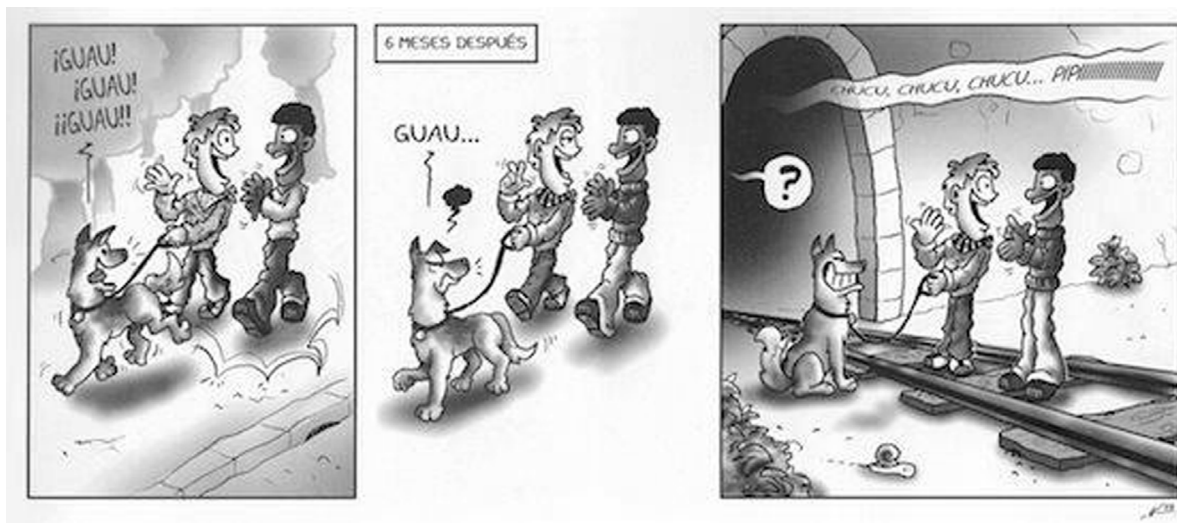
harmoniju i ljepotu Boga. Zapisao je: “Kada izlazim u vrt, osjećam mirise cvijeća i drveća i dodirujem ih rukama, doživljavajući otajstvo Božjeg dodira. Kada su dan kišoviti, a ja padam u tugu, liječim se dodirujući Boga u hostiji. Taj dodir je ulazak Boga u moju tamu. Vjera se ne može vidjeti okom niti čuti uhom, ona je naprosto bogatstvo Božjeg dodira koji dolazi kroz vezu s Njim u pravom duhu”. Dobio je i odličje od britanske kraljice Elizabete II.

O. Cyril Alexrod danas živi u Velikoj Britaniji, ali i putuje po svijetu, te se susreće s gluhoslijepim i zdravim osobama, svjedočeći im o Božjoj ljubavi. Zapisao je: „Kao gluhoslijepom redemptoristu moja misija jest da stvorim situaciju nade i vjere u kojoj će gluhoslijepe osobe upoznati Božju ljubav kroz pomoć ljudi koji vide, te uživati u komunikaciji s njima. (Cyril danas komunicira taktilnim jezikom, koji se prenosi kroz dodir ruku, op. a.).

Za gluhoslijepe osobe sve ovisi o vjeri koja ono što se ne može vidjeti niti čuti pretvara u vidljivo i čujno zahvaljujući komunikaciji s ljudima koji vide. Taj susret osigurava radost, nadu i vjeru u Boga za gluhoslijepe osobe”.

Susreo se i s papom Franjom u Vatikanu kada je papa ugostio slijepe i gluhe osobe. To nije njegov prvi susret s Petrovim nasljednikom. Nedugo nakon svog zaređenja susreo se s Pavlom VI., a upoznao je i Benedikta XVI.

Odabrao Lino Ujčić

KAZALIŠNA PREDSTAVA NA ZNAKOVNOM JEZIKU „PINOKIO“

Premijera kazališne predstave na znakovnom jeziku „Pinokio“ u kazalištu Cekate, Kulturni centar Trešnjevka – 16.lipnja 2014.

Režija: Lino Ujčić

Odabir glazbe: Dražen Maleković

Glume: Iva Vrbos, Mingsheng Pi, Lino Ujčić i Angel Naumovski

Majstor rasvjete: Claudio Canciani

Prevođenje na hrvatski jezik: Jelena Horvat

Scenografija i kostimografija: Dramski studio DLAN

Dizajn programskih materijala: Dramski studio DLAN

Velika hvala: Kulturni centar Trešnjevka

Predstava je ostvarena uz potporu Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i šport

I u novom suvremenom svijetu živi Pinokio u svojim lažima, ovisnostima, bježanju od odgovornosti ...

Pogledajte našu dramu novog - starog Pinokia i možda zajedno otkrijemo smisao života i stvorimo bolji svijet..?!

UDRUGA "KAZALIŠTE, VIZUALNE UMJETNOSTI I KULTURA GLUHIH-DLAN"

PINOKIO

16.lipnja 2014. u 19:30 sati

centar
za kulturu
trešnjevka

Centar za kulturu Trešnjevka,
Park stara Trešnjevka 1, Zagreb

Mingsheng u ulozi Pinokia

Pinokio uči hodati

Pinokio otkriva svoje ime

U školi...

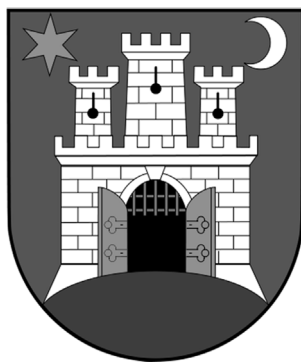

U parku....

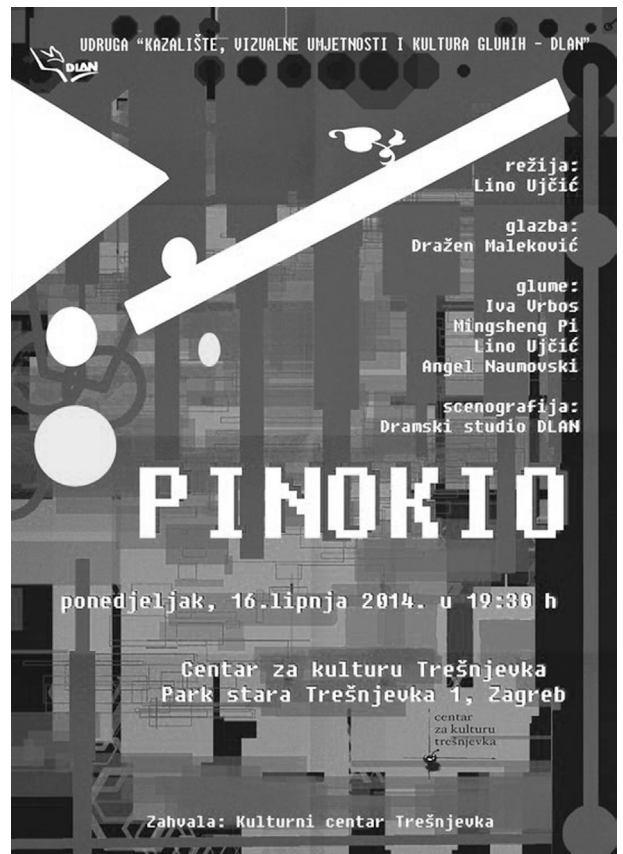

Istraživanje hrane

U discu...

Predstava je ostvarena uz potporu Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i šport

ZAVRŠENA EDUKACIJA ZA POSREDNIKE U NASTAVI ZA GLUHE I NAGLUHE

Dvadeset nezaposlenih mladih visokoobrazovanih stručnjaka dobio je danas svjedodžbe o završenoj edukaciji za komunikacijskog posrednika u nastavi za gluhe i nagluhe osnovnoškolce. Dio je to projekta 'Poticanje zapošljavanja mladih jačanjem njihovih kompetencija za stjecanje boljeg položaja na tržištu rada', a provodi ga Hrvatski savez gluhih i nagluh (HSGN) u suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje uz financijsku podršku EU-a.

Mladi iz Zagreba i Zagrebačke županije pridružili su se onima iz Osječko-baranjske županije jer je, naime, deset nezaposlenih Slavonaca nedavno također završilo istu edukaciju što bi im svima trebalo omogućiti brže zapošljavanje. Dodatna edukacija organizirana je za nezaposlene mlade do 29 godina sa sveučilišnom diplomom iz društvenih i humanističkih znanosti kao dio HSGN-ova projekta koji EU pomaže sa 67.045,60 eura, a ukupna je vrijednost 71.578,60 eura.

Intenzivna edukacija trajala je mjesec dana i provodilo ju je Hrvatsko društvo tumača i prevoditelja znakovnog jezika gluhih, a polaznici su naučili osnove komunikacije s osobama oštećena sluha i znakovnog jezika te dobili najvažnije informacije o poslu komunikacijskog posrednika.

U Zagrebu i Zagrebačkoj županiji, prema dostupnim podacima, ima stotinjak gluhe djece u redovnom školskom programu bez podrške komunikacijskog posrednika, odnosno prevoditelja znakovnog jezika iako bi ga, prema Državnom pedagoškom standardu trebala

imati. U Hrvatskoj se školuje oko 500 gluhe djece od kojih samo 150 po redovnom programu dok ostala gluha djeca pohađaju specijalizirane ustanove za obrazovanje. Najveći broj takve djece u redovitoj je nastavi u Osječko-baranjskoj županiji, Zagrebačkoj županiji i Gradu Zagrebu, procjene su to HSGN-a prema dostupnim podacima.

'Komunikacijski posrednik zapravo je most između djece i okoline koja čuje, a u ovom slučaju to je iznimno bitno radi praćenja nastave i opće integracije i napredovanja u društvu.

Iznimno smo zadovoljni odličnim odazivom na edukaciju u Zagrebu i nadamo se daljnjoj podršci lokalnih i državnih institucija da ovih 20 mladih ljudi što prije dobije priliku iskoristiti naučeno znanje', istaknuo je Milan Ristić, voditelj projekta iz HSGN-a povodom dodjele svjedodžbi.

Svjedodžbe su dodijeljene na događanju u sklopu kojeg je organiziran i okrugli stol 'Mladi i zapošljivost – osposobljavanje za

komunikacijskog posrednika u nastavi za gluhe' s ravnateljima i stručnim suradnicima iz osnovnih i srednjih škola, predstavnicima Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta te roditeljima gluhe i nagluhe djece.

Na okruglom stolu su sudjelovali: prof.dr.sc.Ljubica Pribanić kao moderator, dr.sc. Vesna Ivasović, psihologinja, specijalist za gluho i nagluho djecu i mlade, Angel Naumovski, profesor tjelesne i zdravstvene kulture i predavač znakovnog jezika u sklopu psihosocijalne rehabilitacije gluhih, Damir Herega, stručni suradnik Udruge gluhih i

nagluh PGŽ, prof.rehabilitator, Nikolina Pecotić, mag.prim.educ., tumač/prevoditelj HZJ u nastavi i Dunja Lacković, profesorica filozofije i religijskih znanosti – sudionica edukacije. Razgovaralo se o očekivanjima sudionika edukacije, iskustvima iz prakse u nastavi za gluho i nagluho djecu, raspravljalo o pitanjima i planovima te

svakodnevnim izazovima s kojima se susreću u radu s gluhom djecom ili zapošljavanju.

Sudionici su također iznijeli da u Hrvatskoj ima 30-ak tumača/prevoditelja znakovnog jezika i te su osobe uglavnom čujuća djeca gluhih roditelja te su ujedno i izvorni govornici znakovnog jezika.

No unatoč tome što su izvorni govornici, nemaju dovoljne kvalifikacije za sudjelovanje u nastavi i posao pomoćnika u nastavi. Jednako tako kvalificirani pomoćnici u nastavi nisu dovoljno kompetentni jer ne poznaju sve komunikacijske kanale uključujući i znakovni jezik te ne mogu pomoći gluhom djetetu u nastavi.

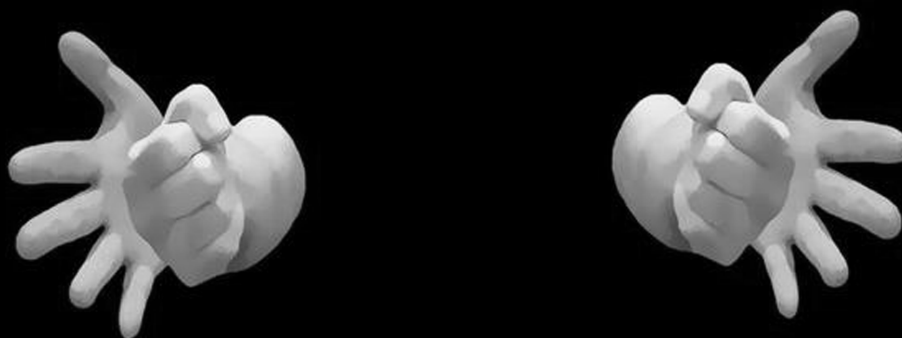

Govornici okruglog stola

Odabrao Lino Ujčić

Sign language is a human right,
it is not just an option.

-Ralph Singleton

*Paul Scarsa
2013*

Znakovni jezik je ljudsko pravo, a to nije samo opcija.

Ralph Singleton

THAT DEAF Wizard

BY MATT DAIGLE

©M.DAIGLE www.thatdeafguy.com